

Lubelska Księga Standardów

Deptak – plac Litewski

Urząd Miasta Lublin

Lublin 2018

Lubelska Księga Standardów

Deptak – plac Litewski

Wydawca

Urząd Miasta Lublin
Departament Inwestycji i Rozwoju
Biuro Rewitalizacji

Dane do kontaktu

Urząd Miasta Lublin
Departament Inwestycji i Rozwoju
Biuro Rewitalizacji
ul. Wieniawska 14
20-071 Lublin
pokój nr 1101 (XI piętro)
+48 81 466 2580
rewitalizacja@lublin.eu

Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków
ul. Złota 2/20
20-112 Lublin
+48 81 466 2650
zabytki@lublin.eu

Wydział Gospodarowania Mieniem
ul. Wieniawska 14/701
20-071 Lublin
+48 81 466 2700
mienie@lublin.eu

Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie
Wydział Zajęcia Pasa Drogowego
ul. Krochmalna 13j
20-401 Lublin
+48 81 466 5775, 5776
drogi@zdm.lublin.eu

ISBN

978-83-951645-9-0

Autorzy

RWSL pracownia architektoniczna sp. z o.o.
ul. Struga 78
90-557 Łódź
+48 42 296 5923
rwsł@rwsł.eu

RWSL
PRACOWNIA
ARCHITEKTONICZNA

Nadzór i współpraca

Hubert Mącik – Dyrektor Biura Miejskiego
Konserwatora Zabytków

Agnieszka Mochol-Dul – Zastępca Dyrektora
Wydziału Gospodarowania Mieniem Ds. Użytkowania

Mirosław Olejnik – Naczelnik Wydziału Zajęcia
Pasa Drogowego – Zarząd Dróg i Mostów

Marek Poznański – Menadżer Śródmieścia
Lublina – Biuro Rewitalizacji

Redakcja

Justyna Szurek

Wstępy

Aleksandra Kocięba

Rysunki techniczne

RWSL

Ilustracje

Michał Bednarski

Grafiki

GURAFIQ KONEKO Agnieszka
Sztajerowska-Kaczmarek

Skład

Iwona Drewniak
Kacper Kruszewski

Druk

Drukarnia AKAPIT Sp. z o.o., Lublin

Szanowni Państwo!

Lublin jest miastem o ponad 700-letniej historii obfitującej w wydarzenia, które zmieniały Polskę i Europę. To historyczne miejsce styku zachodniej cywilizacji ze wschodnią duchowością. Tradycje jagiellońskie, wielokulturowość oraz przedwojenna diaspora żydowska uczyniły je niezwykłym i pełnym różnorodności. Mury kamienic dobrze zachowanego, unikatowego Starego Miasta nadal skrywają ślady wielowiekowej historii.

Lublin to miasto otwarte i inspirujące na co dzień, w którym sztuka i działania kulturowe pobudzają wyobraźnię, pozwalając wyjść poza przyjęte ramy i konwencje.

Miasto wyróżniające się niezwykłą atmosferą gościnności, źródło rozmaitych doznań i twórczego działania. Przestrzeń, której przyświeca idea współodpowiedzialnego „tworzenia miasta” przez świadomych i dumnych obywateli.

Lublin jest drugim miastem w Polsce, które opracowało Księgę Standardów mającą na celu systemowe uporządkowanie przestrzeni publicznej. Przygotowana publikacja zawiera wytyczne, wskazówki i dobre przykłady porządkujące wizualnie i przestrzennie deptak i plac Litewski.

Jako pierwsze miasto w Polsce chcemy objąć standaryzacją całe Śródmieście. Każda jej część zostanie opracowana w odrębnej publikacji dostępnej w formie papierowej i elektronicznej dla wszystkich mieszkańców oraz przedsiębiorców obecnych w danej przestrzeni.

Zadbana i estetyczna strefa publiczna jest wizytówką miasta, w której chętnie przebywają zarówno przedsiębiorcy i mieszkańcy, jak również turyści z kraju i zagranicy.

Wierzę, że Lubelska Księga Standardów stanie się początkiem zmiany na lepsze przestrzeni publicznej w naszym mieście, a także wzorem do naśladowania w innych miastach Polski.

Krzysztof Żuk
Prezydent Lublina

Wstęp

Lublin to miasto magiczne, przyciągające swym unikalnym klimatem, siedmiowiekową historią, licznymi zabytkami i bogatą architekturą. To miejsce, w którym każdy znajdzie coś dla siebie – przedsiębiorcy przyjazne warunki do inwestowania, studenci urozmaiconą ofertę edukacyjną, turyści liczne wydarzenia kulturalne, a mieszkańcy odpoczynek i wiele atrakcyjnych możliwości organizacji wolnego czasu. Jako obecnie największe i najprężniej rozwijające się miasto po prawej stronie Wisły, Lublin przyciąga wielu gości z kraju i zagranicy.

Lublin cały czas umacnia swoją pozycję na mapie Polski i Europy. Warto zatem zadbać o to, aby odwiedzający to miasto czuli się w nim dobrze i chętnie do niego wracali. Możemy i powinniśmy dbać o to wszyscy – także Ty jako osoba odpowiedzialna za kształtowanie choćby niewielkiego fragmentu miejskiej przestrzeni. Chcemy Ci w tym pomóc, dlatego zebraliśmy zestaw wskazówek oraz zasad kształtowania ładu przestrzennego i kompozycyjnego miasta, które z całą pewnością pomogą stworzyć jego spójny wizerunek, podnieść wizualną atrakcyjność i oddać wyjątkowy klimat.

W opracowaniu zajęliśmy się przestrzenią placu Litewskiego, a także częściowo placu Króla Władysława Łokietka oraz deptaka na Krakowskim Przedmieściu. To najpopular-

niejsze, obok Starego Miasta, miejsca w Lublinie, które najczęściej jako pierwsze są odwiedzane przez turystów pragnących poczuć klimat tego miasta i próbujących słynnego na całą Europę cebularza.

Każdy przechodzień, zwłaszcza ten przyjezdny, zwiedzając miasto i podziwiając tutejszą architekturę, przygląda się także fasadom lokali użytkowych i mieszkań. Ich wygląd, razem z pozostałymi wrażeniami odniesionymi podczas pobytu, wpływa na końcowy obraz miasta. Dlatego tak ważne jest stworzenie spójnego wizerunku pierzei ulic, aby malowały się one w pamięci oglądającego jako piękna i unikatowa kompozycja warta ponownego zobaczenia.

Ty poprzez kreowanie wizerunku własnego lokalu stajesz się współautorem tego dzieła. Jest to bardzo ważna i odpowiedzialna rola. Dlatego by Ci pomóc, przygotowaliśmy opracowanie, które pokaże Ci, w jaki sposób możesz przyczynić się do uporządkowania historycznej przestrzeni miejskiej i wpłynąć na jej spójną całość.

Wszyscy wiemy, że pierwsze wrażenie można zrobić tylko raz. Wygląd Twojego lokalu czy ogródka ma znaczenie dla wizytówki miasta nazywanego stolicą wschodniej Polski. Warto zrobić wszystko, by wzbudzała ona pozytywne emocje i wyłącznie przyjemne impresje. Ty też decydujesz o przyszłości tego wyjątkowego miasta.

Czym jest Lubelska Księga Standardów?

▪

▪

Dlaczego kształtowanie ładu w przestrzeni jest tak ważne?

▪

Gdzie znajdziesz informacje na temat Twojego budynku?

▪

Rozdział 2

Co znajduje się w kolejnych rozdziałach książki?

Rozdział 1

▪

▪

▪

▪

▪

▪

▪

▪

▪

▪

▪

plac Króla Władysława Łokietka	nie	MKZ	ZDiM
Kapucyńska	nie	MKZ	ZDiM
Krakowskie Przedmieście	nie	MKZ	WGM

3 Maja	nie	MKZ	ZDiM
plac Litewski	tak	MKZ	WGM/WGK

1

Kształtowanie ładu
przestrzennego

O czym jest ten rozdział?

Jak powinien wyglądać sezonowy ogródek gastronomiczny?

Czym jest pierzeja? Co to jest pas drogowy?

Jakie jest przeznaczenie poszczególnych terenów, czyli gdzie można lokalizować sezonowe ogródki gastronomiczne, mobilne punkty gastronomiczne i stoiska festiwalowe?

Jak powinien wyglądać mobilny punkt gastronomiczny?

Gdzie można znaleźć informacje na temat parametrów powierzchni możliwej do dzierżawy dla potrzeb sezonowych ogródków i mobilnych punktów gastronomicznych?

Jak powinno wyglądać stoisko festiwalowe?

deptak

obowiązująca linia zabudowy sezonowych ogródków gastronomicznych

droga

strefa ochronna (dojść i obsługi) elementów małej architektury

elementy małej architektury

strefa wolnego dostępu do budynku

elewacja frontowa

obrys sezonowego ogródka gastronomicznego

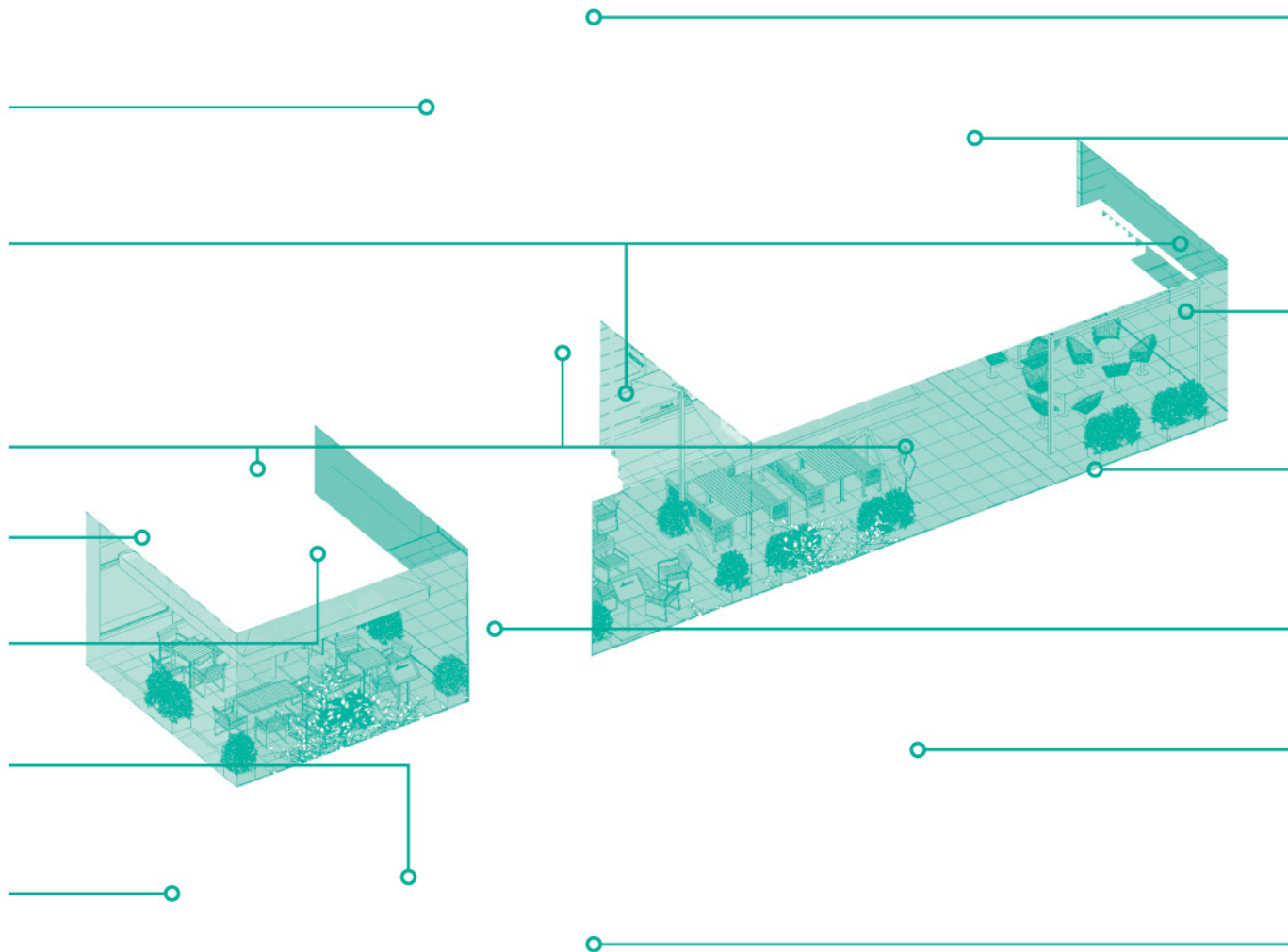
front sezonowych ogródków gastronomicznych

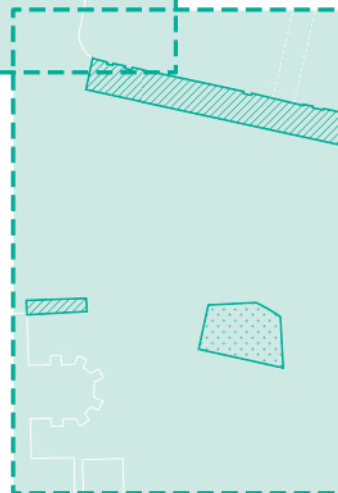
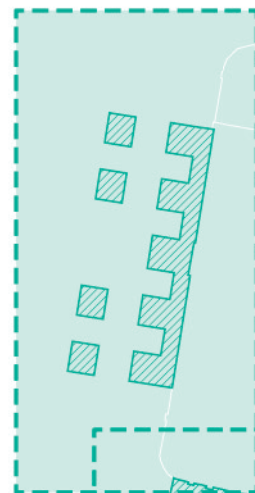
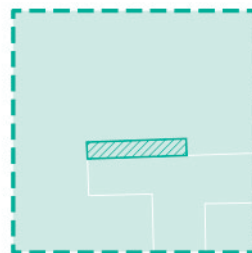
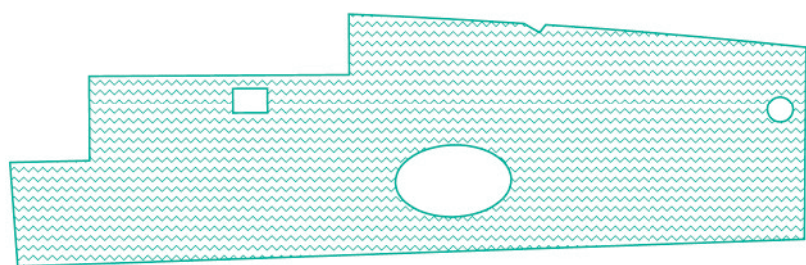
macierzysty lokal gastronomiczny

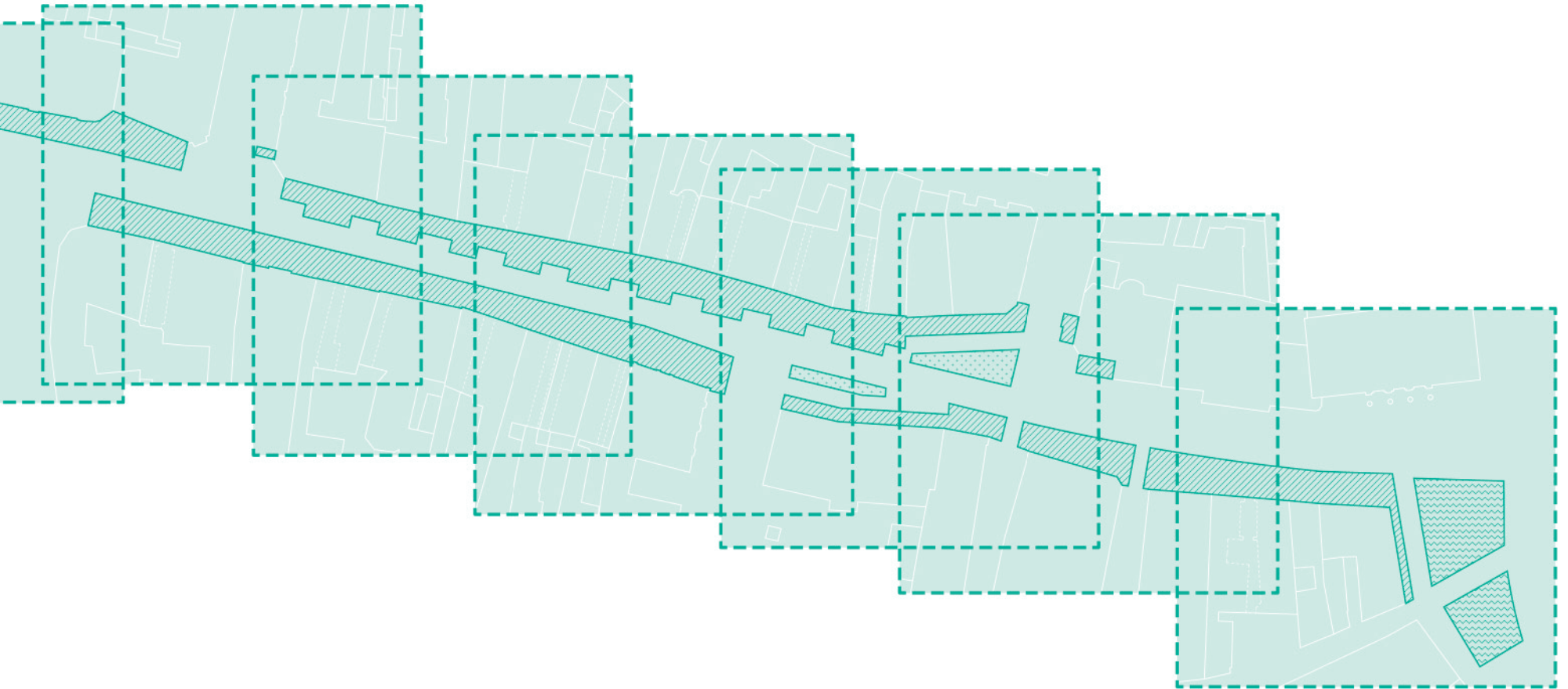
pas drogowy

nośnik reklamowy

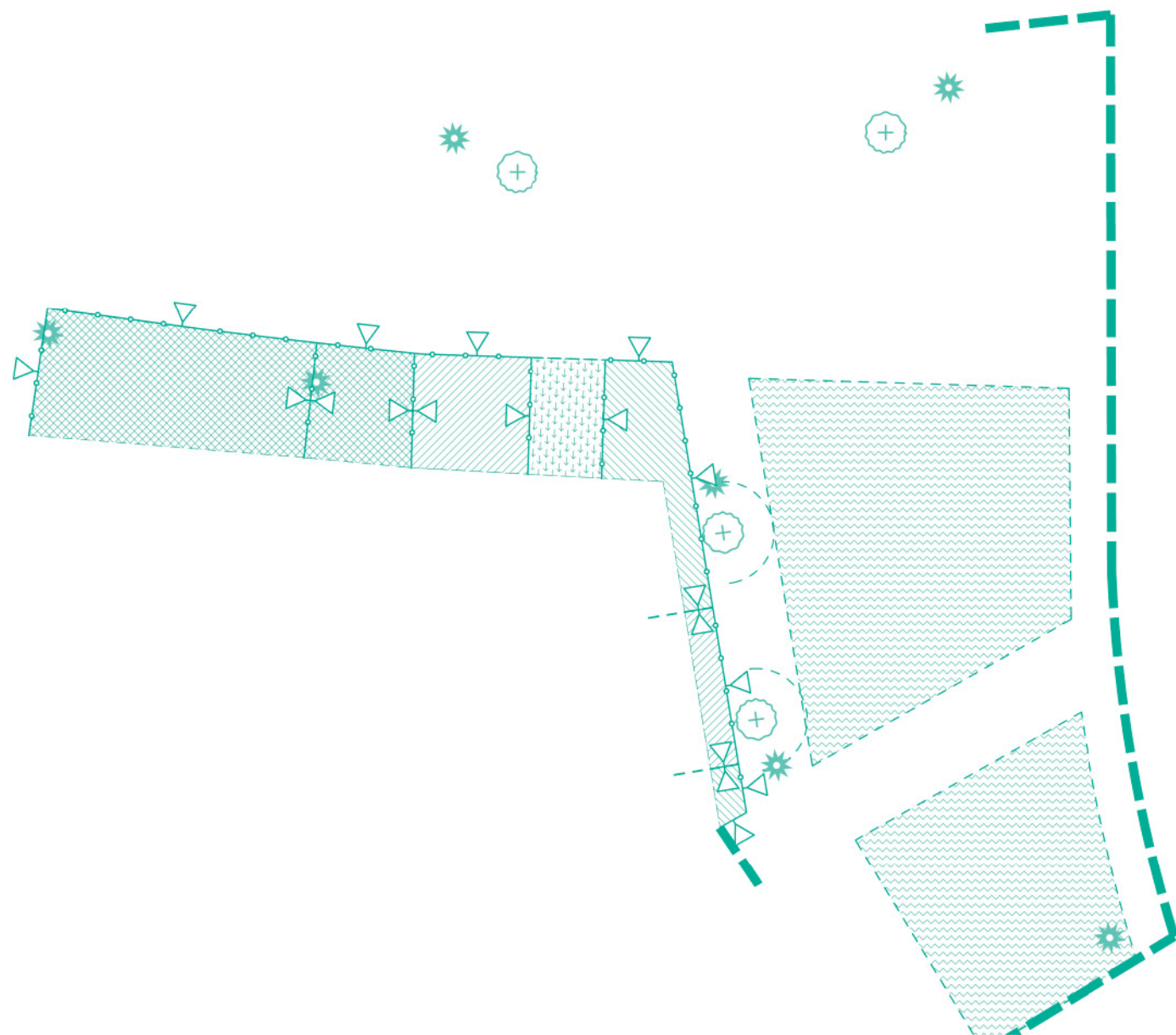

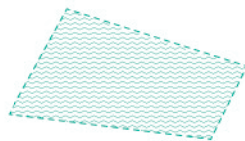
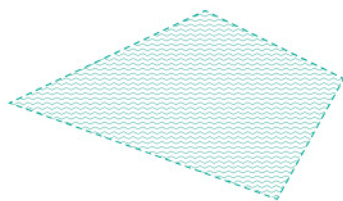
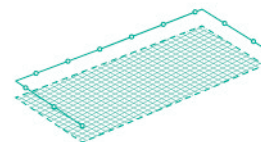
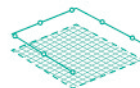
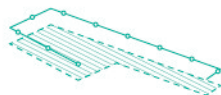
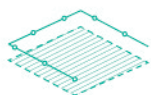

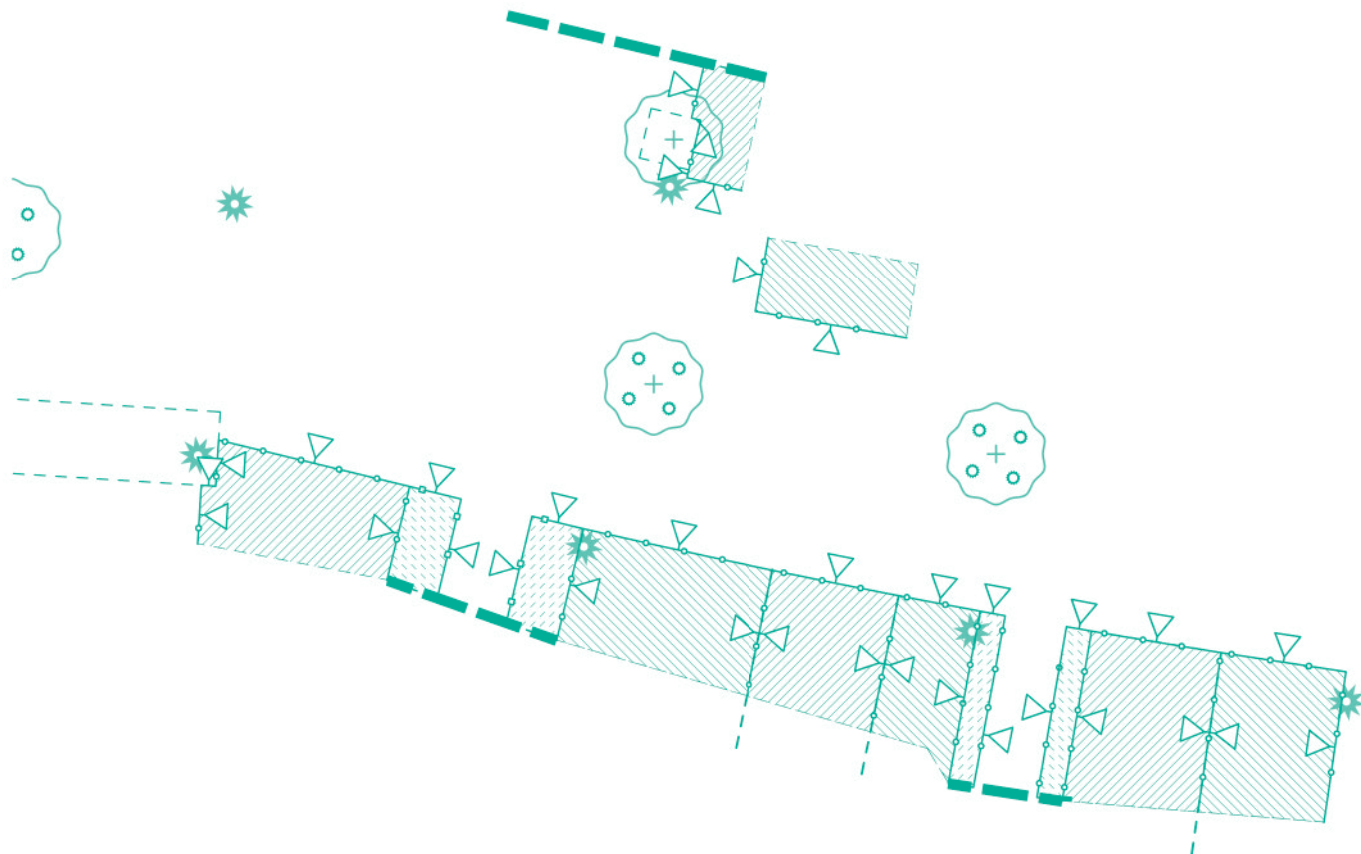

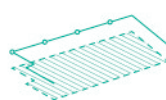
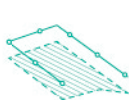
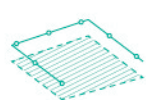
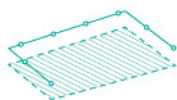
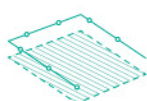
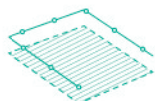
Mapy szczegółowe

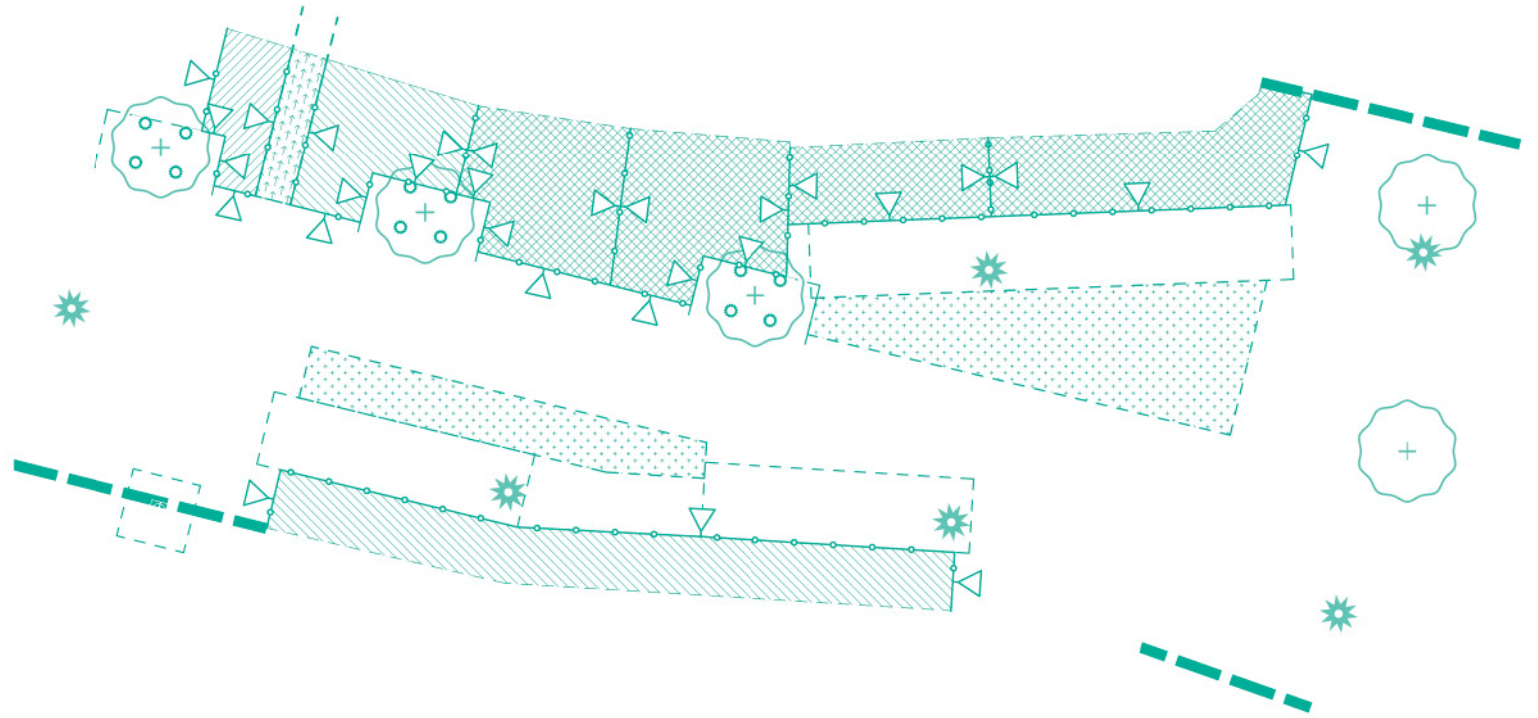

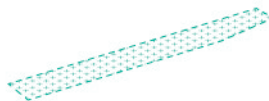
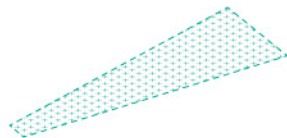
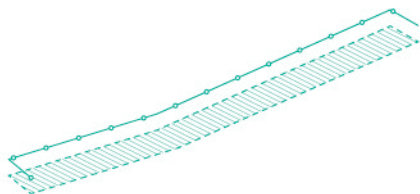
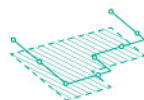
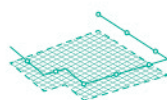
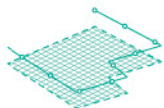
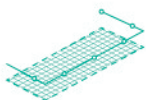
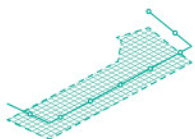

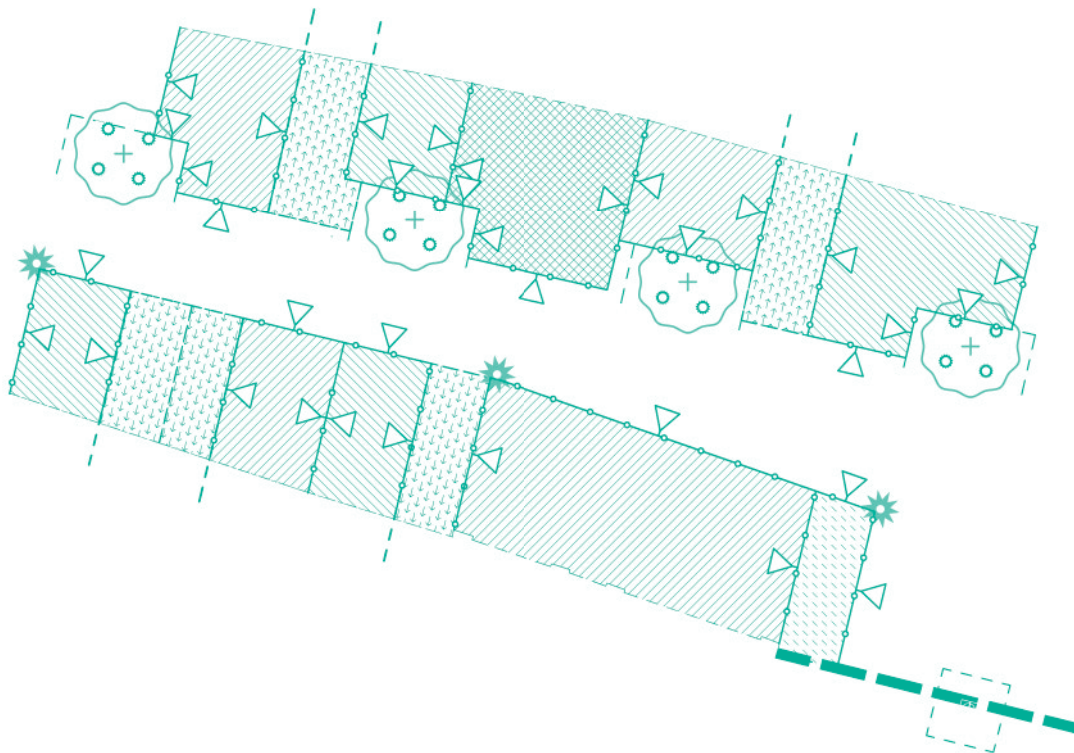

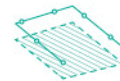
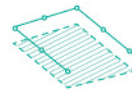
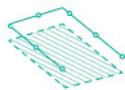
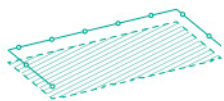
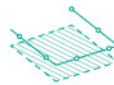
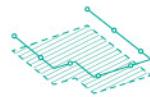
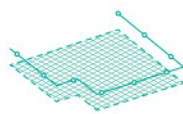
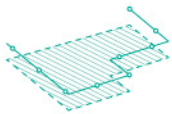
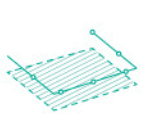

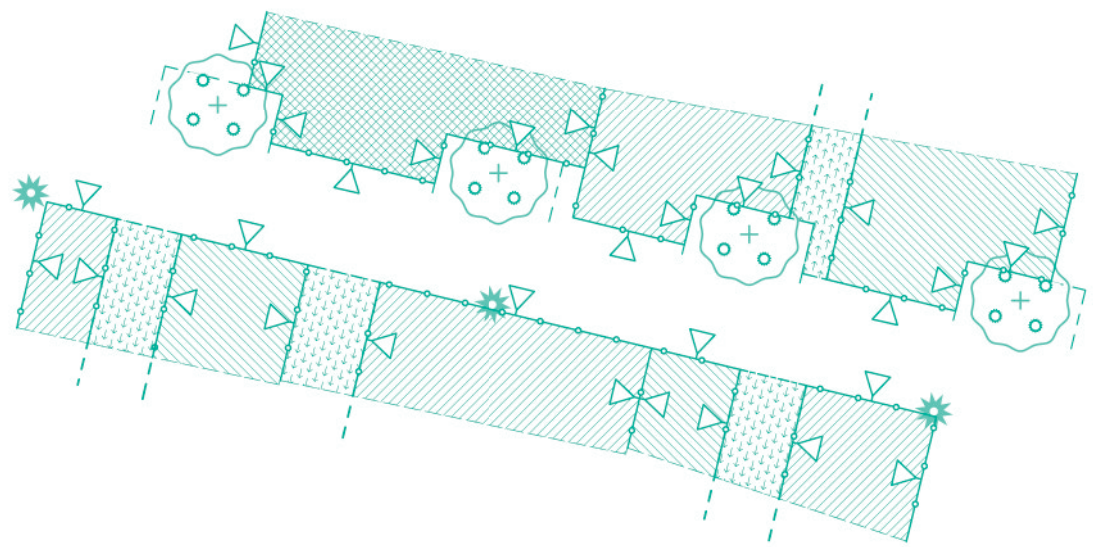

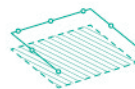
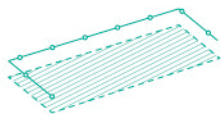
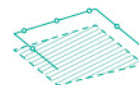
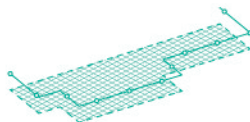
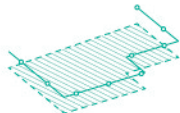
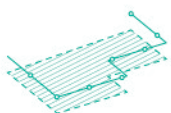

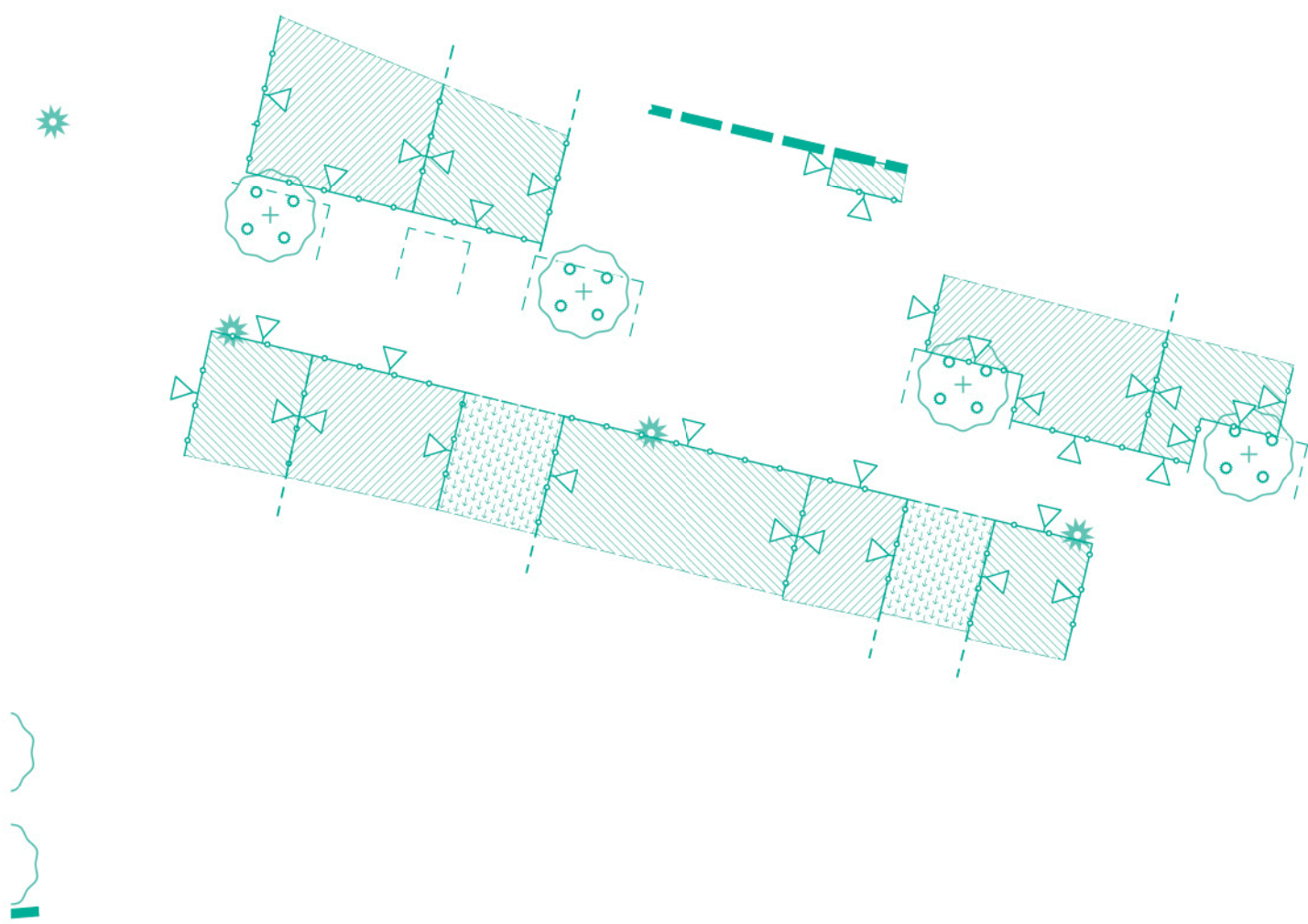

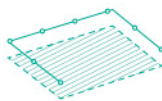
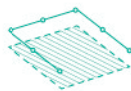
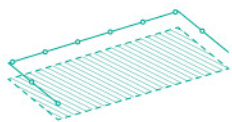
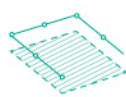
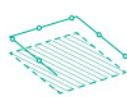
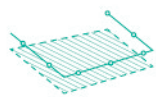
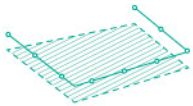
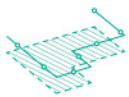
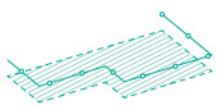

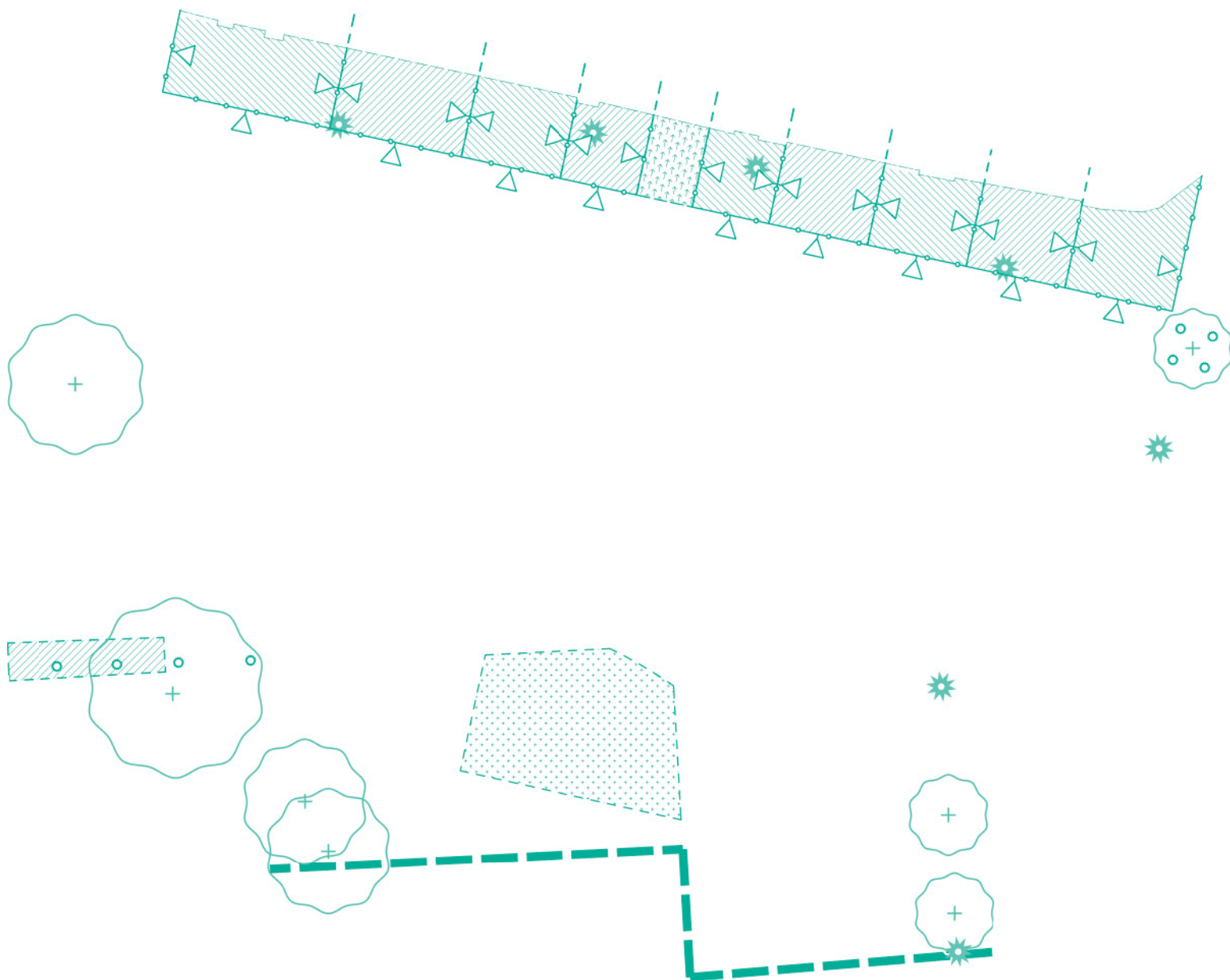

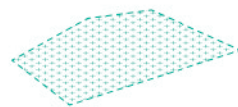
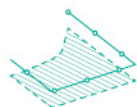
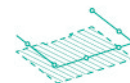
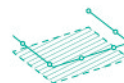
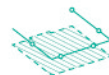
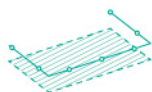
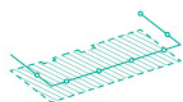

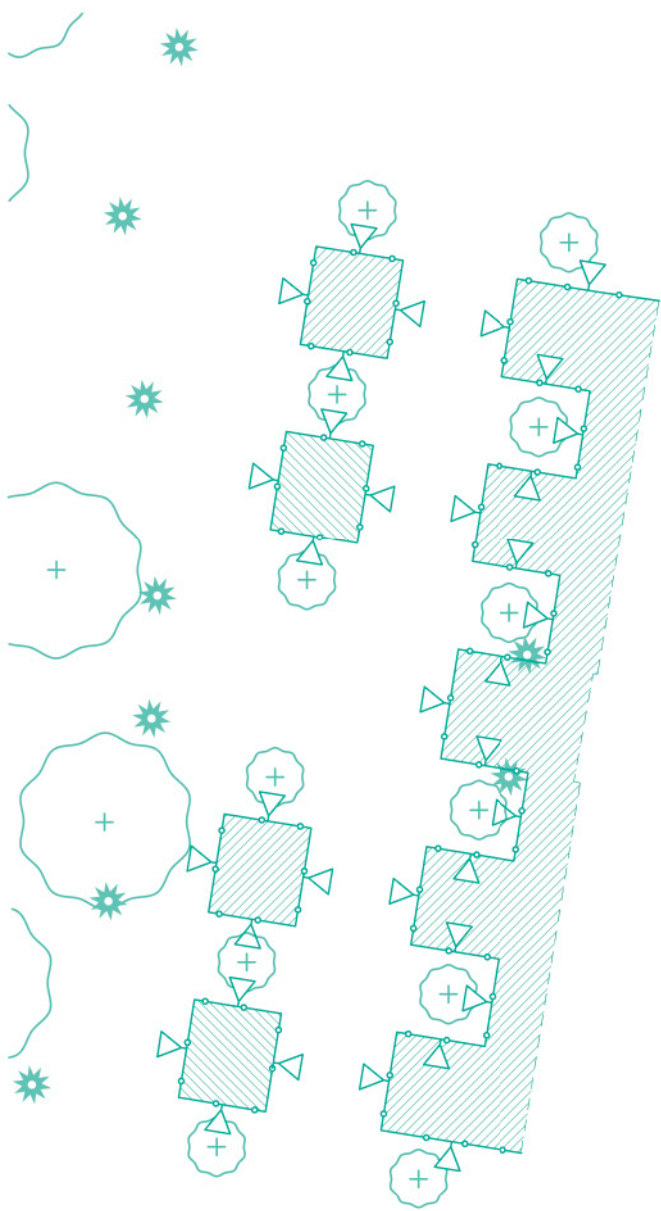

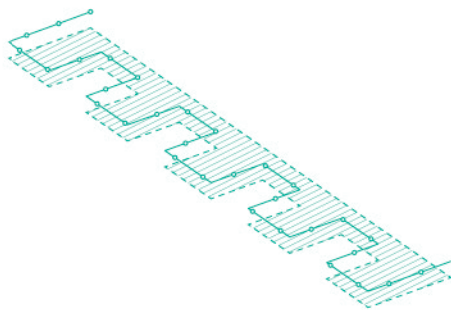

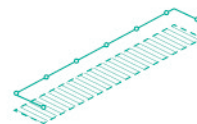
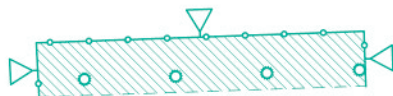
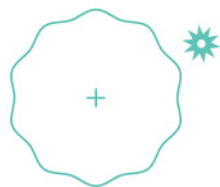
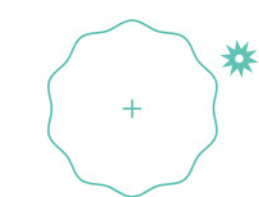

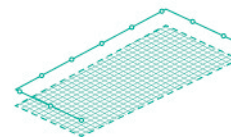
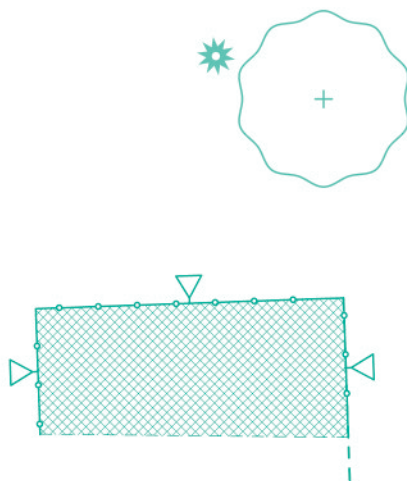

**Sezonowe
ogródki
gastronomiczne**

kształt i forma

•

•

•

!

•

materiał

•

•

•

•

•

•

•

kolorystyka

•

•

•

zasady ogólne

•

•

•

•

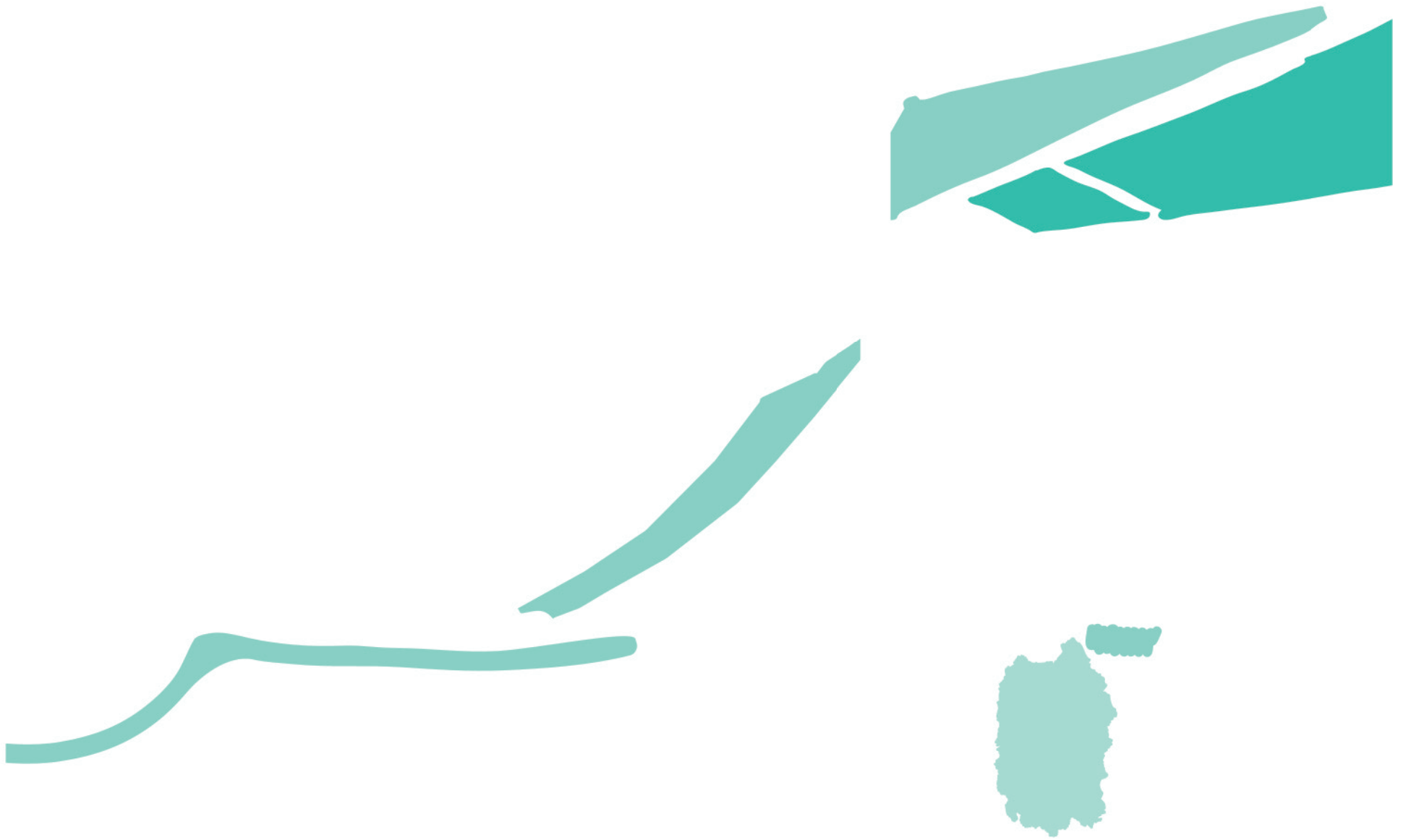
!

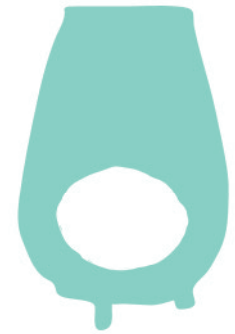

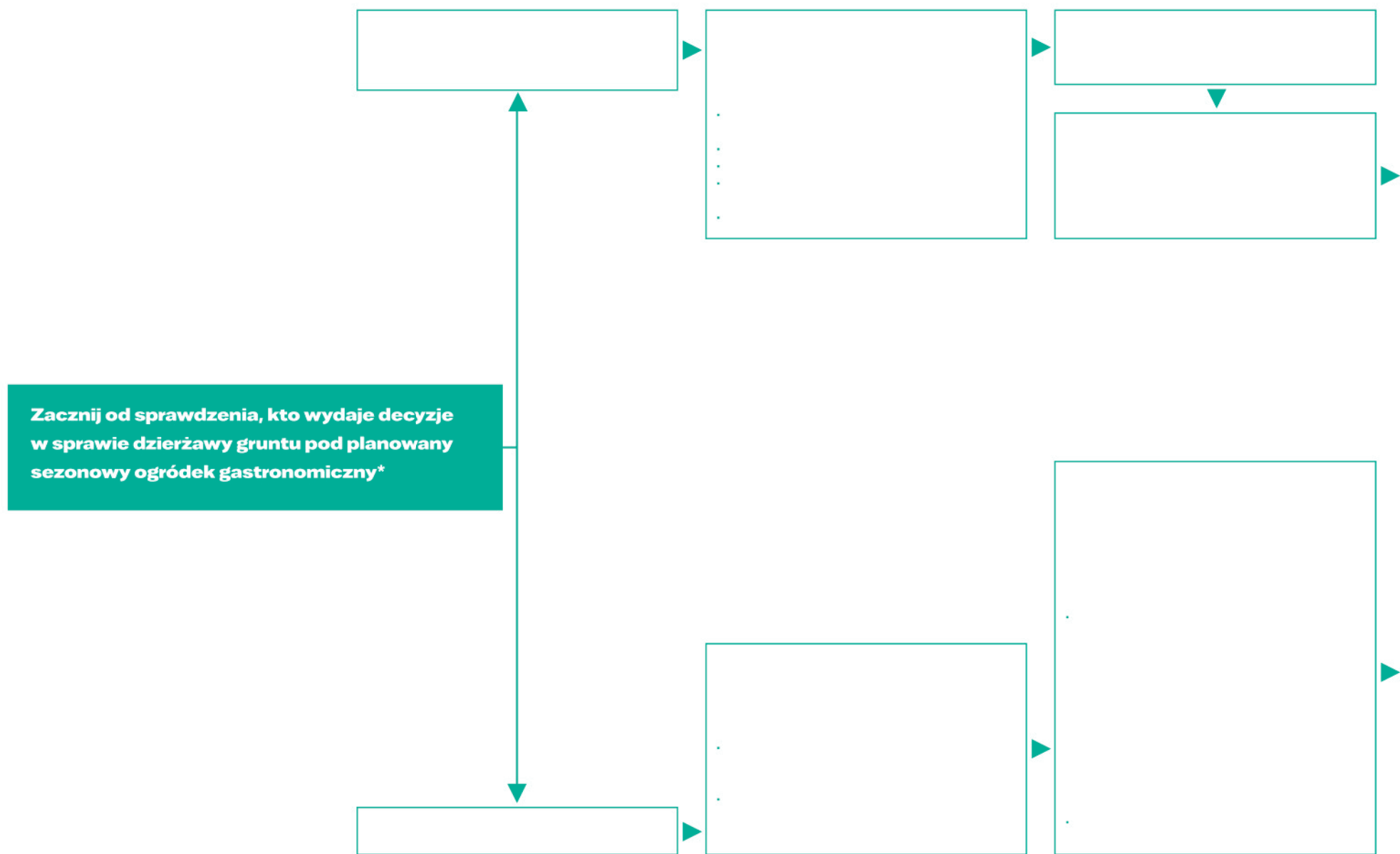

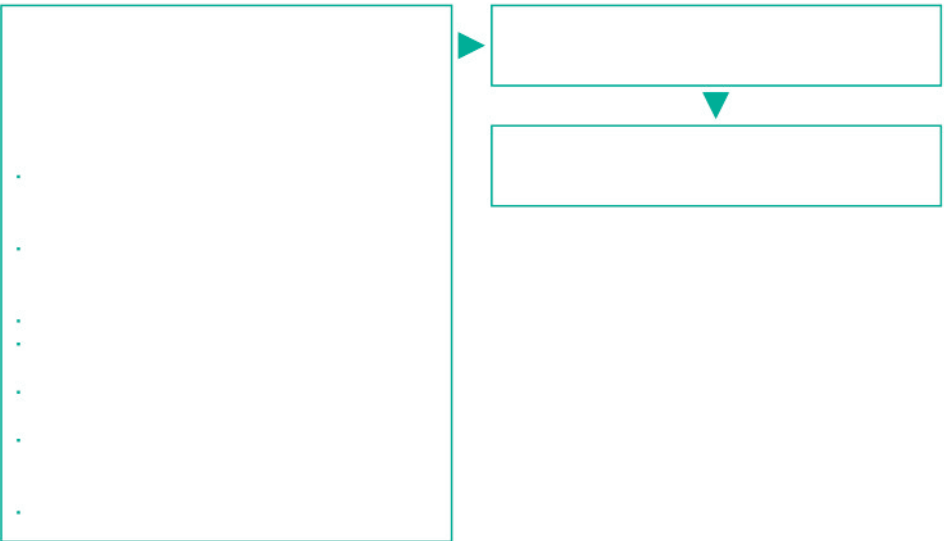
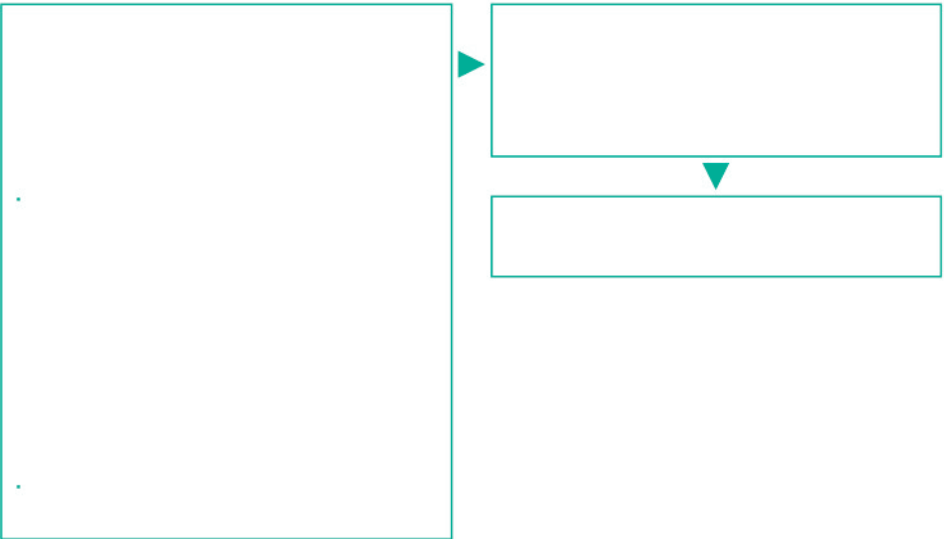

**Mobilne
punkty
gastronomiczne**

kształt i forma

•

!

•

•

•

!

•

•

•

materiał

•

•

kolorystyka

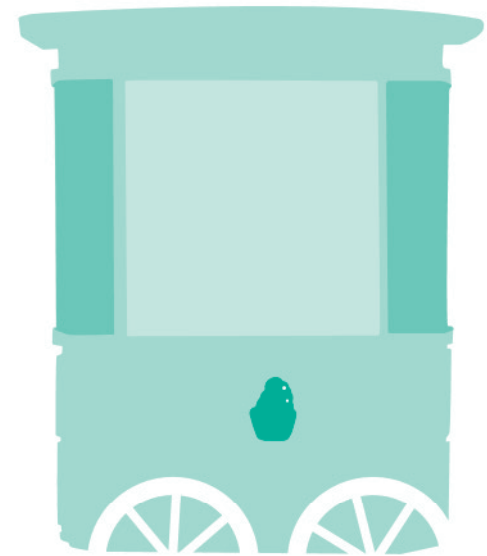
•

•

•

*lux*CUIS

**Stoiska
festiwalowe**

zasady ogólne

•

•

•

•

kształt

•

•

!

materiał

•

•

kolorystyka

•

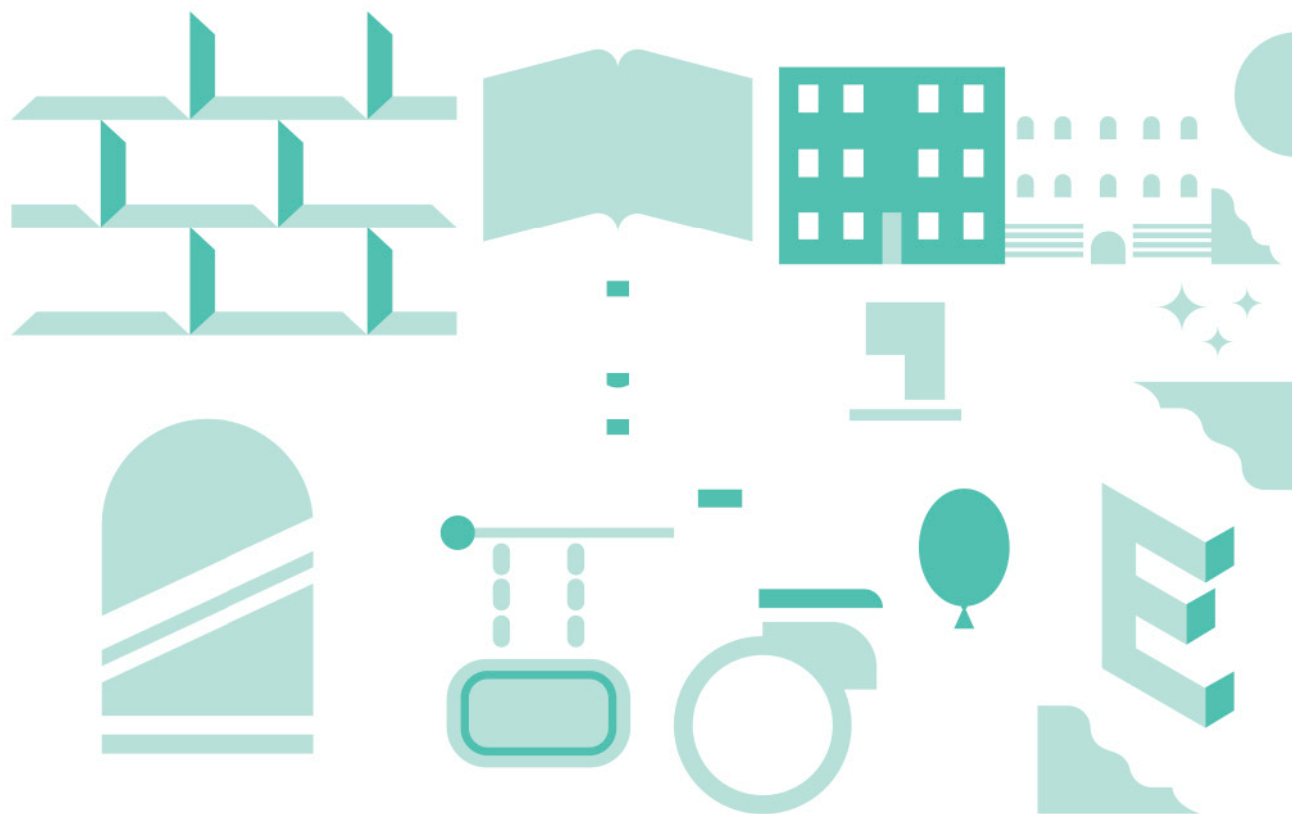
•

•

•

!

2

Kształtowanie ładu
kompozycyjnego
elewacji budynków

O czym jest ten rozdział?

Jak zaprojektować witrynę lokalu?

Czym jest boniowanie? Co to jest szpros?

Jak powinny wyglądać poszczególne elementy reklamowe?

W jakich miejscach można umieszczać reklamy, a gdzie jest to zabronione?

Jak uzyskać pozwolenie na montaż elementów reklamowych na elewacji budynku?

Gdzie i jakie elementy reklamowe można zamieszczać na elewacjach unikatowych?

Jak ułatwić osobom niepełnosprawnym dostęp i korzystanie z Twojego lokalu?

badania stratygraficzne

gzyms

balustrada

kaseton

belka ślepienna

koziołek

litery przestrzenne

boniowanie

markiza

neon

brama

pas dolny reklamy na szkleniu

cokół

pas reklamowy

detal architektoniczny

plycina

gablota

potykacz

prześwit bramowy

witryna

rama witryny

wspornik

reklama na szkleniu

wystawa

stojak na menu

stojak reklamowy

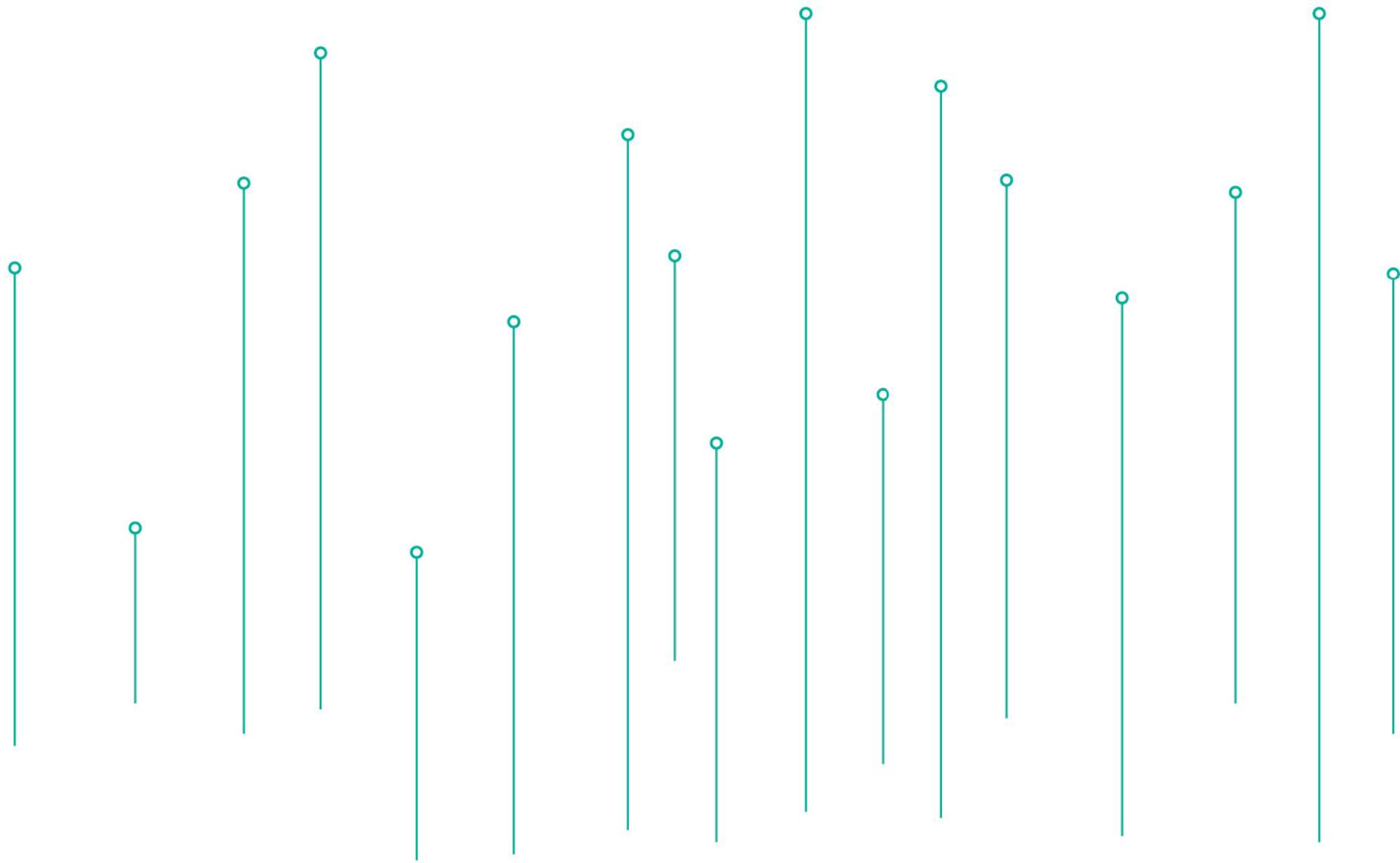
szpros

sztaluga przenośna

szyld

szyld reklamowy

szyld semaforowy (semafor = wysięgnik)

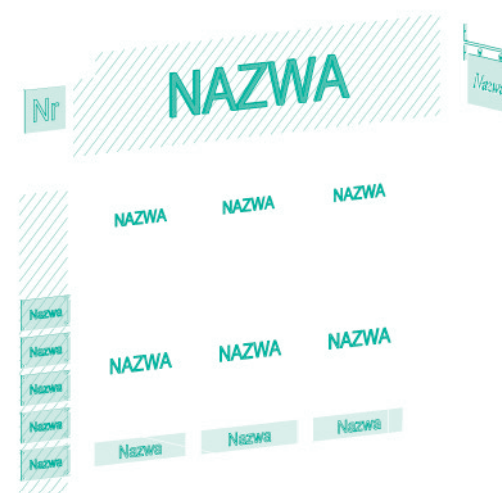
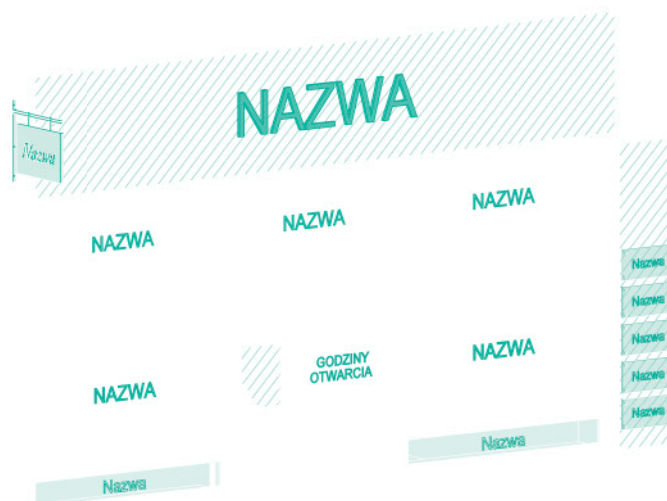

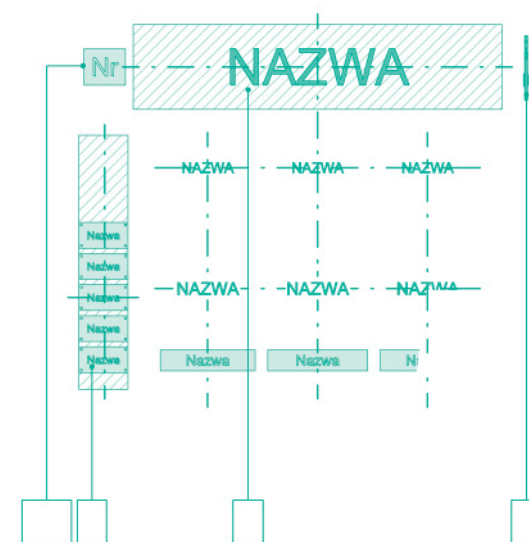
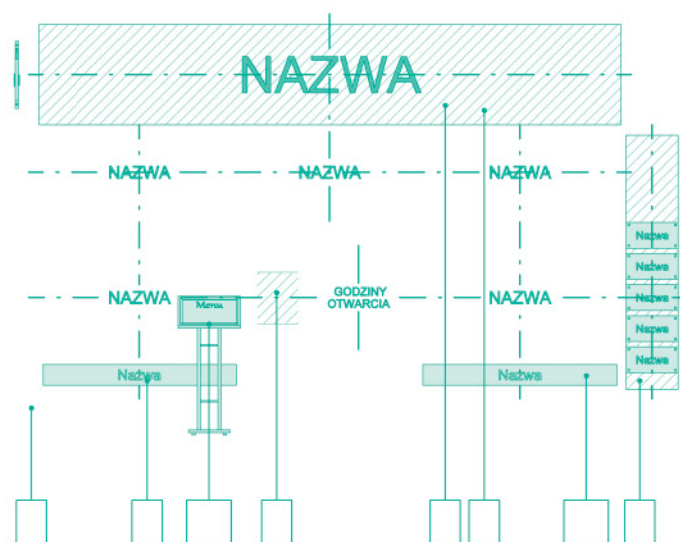
Ułożenie elementów reklamowych na elewacjach

Dobrze

Dobrze

☐ cokół (jeśli występuje)

•

!

☐ gabłota wisząca

•

•

•

•

☐ litery przestrzenne / szyld / kaseton

•

•

☐ markiza

•

☐ pas reklamowy

•

!

•

!

•

☐ prześwit bramowy / przejście bramowe (jeżeli występuje)

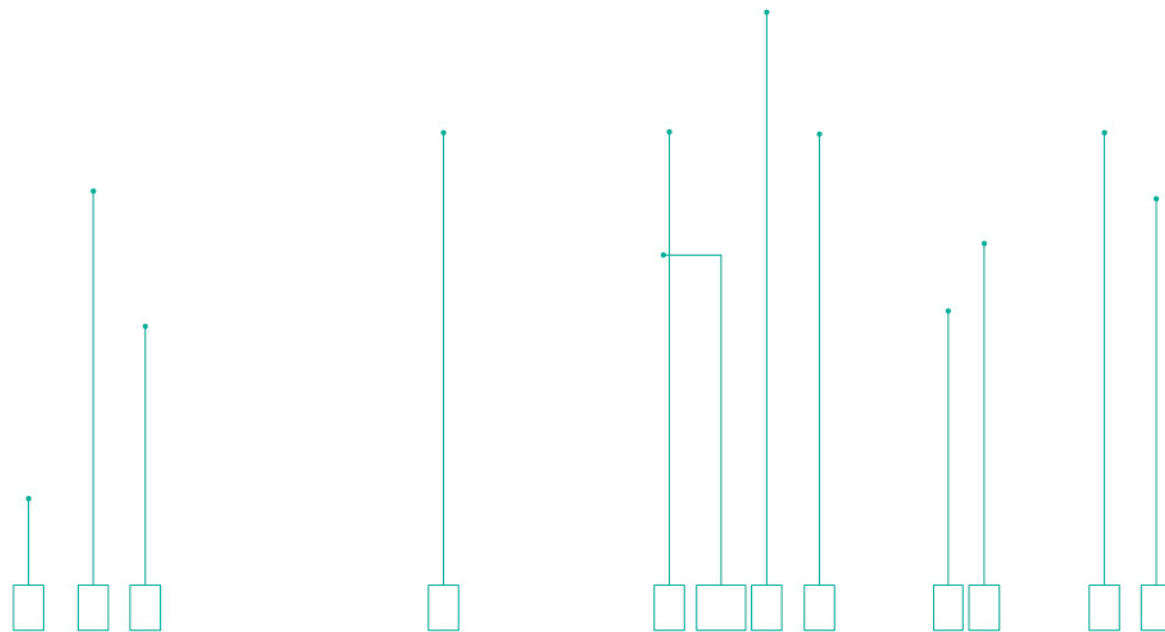
•

☐ reklama na szkle

•

•

•

-
-
-

szylid

-
-
-
-
-
-

!

szylid semaforowy – semafor

-
-
-
-
-
-

-
-

znaki i tablice informacyjne

-
-

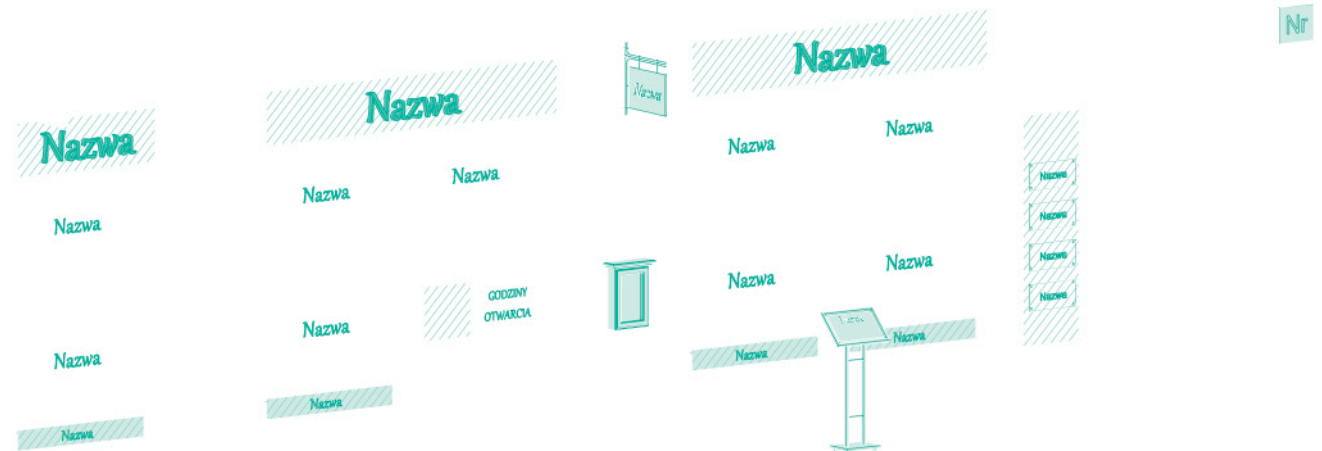
stojak na menu

-
-

witryna

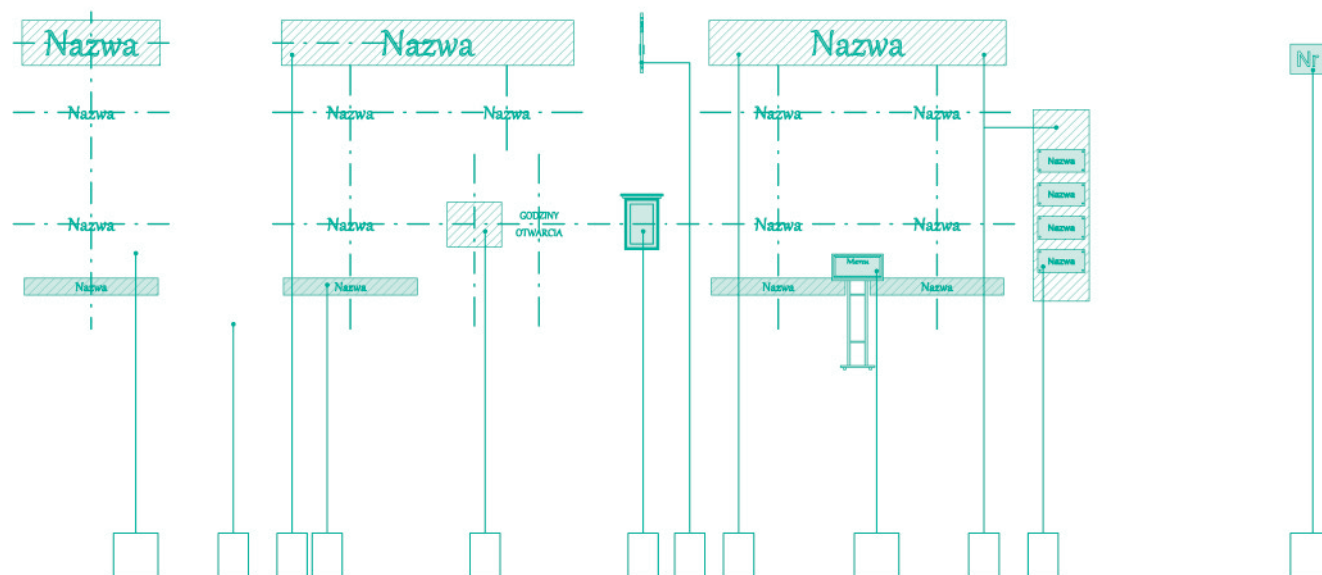
-

Dobrze

Dobrze

☐ cokół (jeśli występuje)

▪

▪

!

☐ gablota wisząca

▪

▪

▪

!

☐ litery przestrzenne / szyld / kaseton

▪

☐ markiza

▪

☐ pas reklamowy

▪

▪

!

▪

☐ prześwit bramowy / przejście bramowe (jeżeli występuje)

▪

☐ reklama na szkleniu

▪

▪

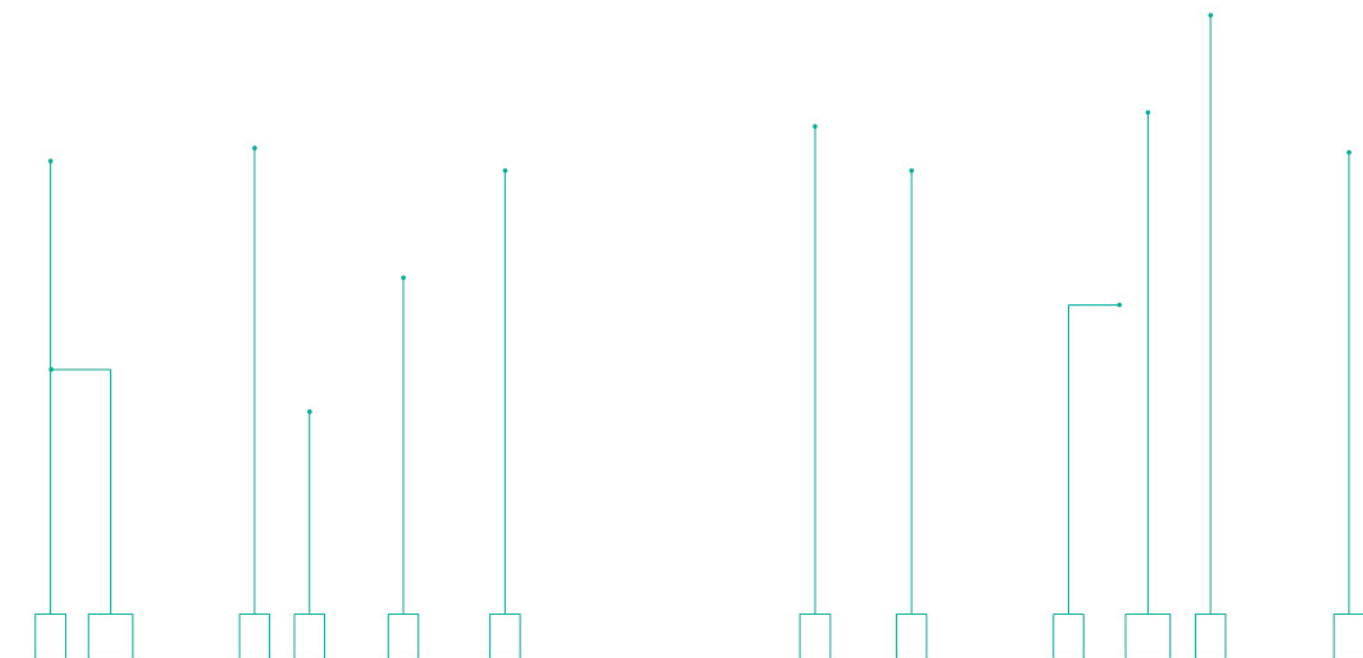
▪

▪

▪

▪

szylid

.

.

.

.

.

!

szylid semaforowy – semafor

.

.

.

!

.

.

stojak na menu

.

.

witryna

.

znaki i tablice informacyjne

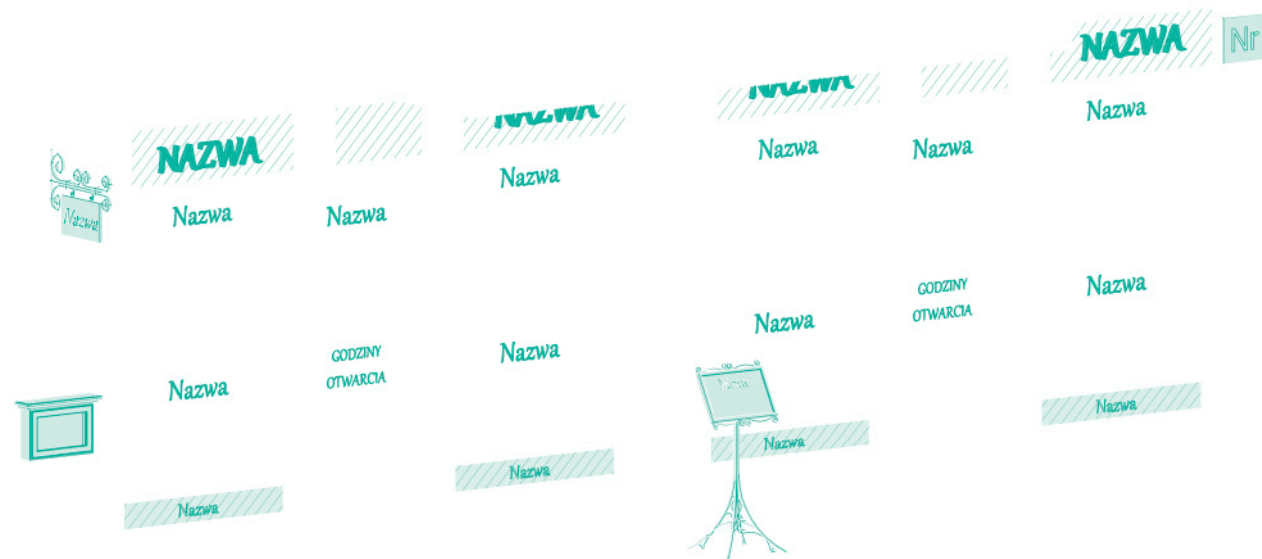
.

.

stojak reklamowy (koziółek/potykaç)

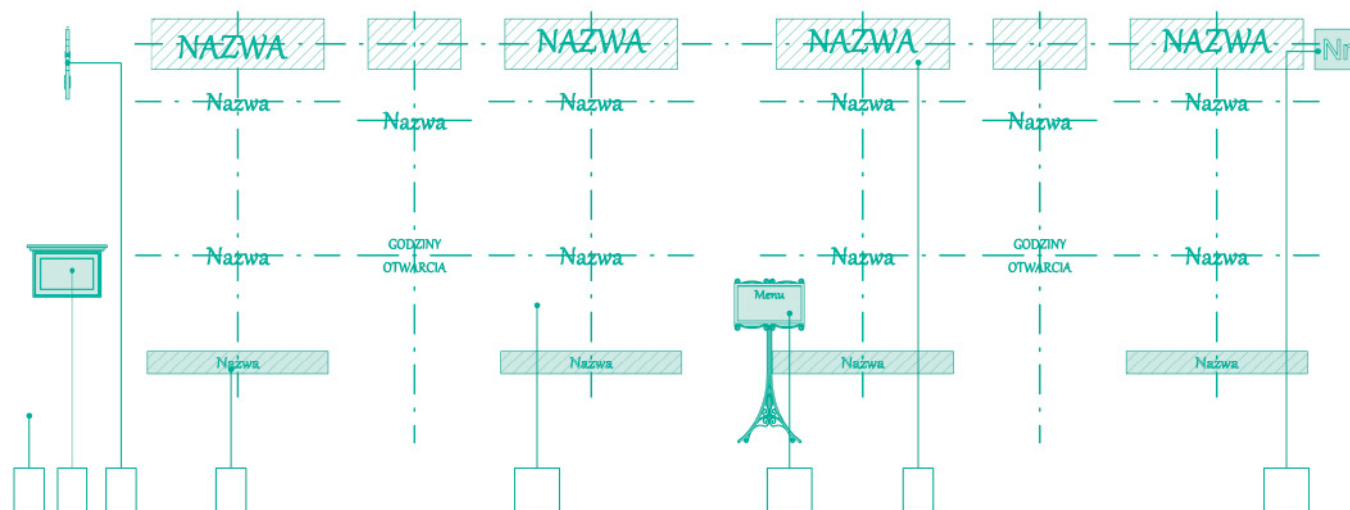
.

Dobrze

Dobrze

☐ cokół (jeśli występuje)

☐ gablota wisząca

☐ litery przestrzenne / szyld / kaseton

☐ pas reklamowy

☐ prześwit bramowy / przejście bramowe
(jeżeli występuje)

☐ reklama na szkleniu

☐ markiza

**Ułożenie elementów
reklamowych
na elewacjach
budynków unikatowych**

☐ szyldy

•

•

!

!

!

•

!

☐ banery

•

•

☐ tablice pamiątkowe

•

•

•

•

•

☐ tablice adresowe

•

•

•

☐ tablice (szyldy) informacyjne

•

•

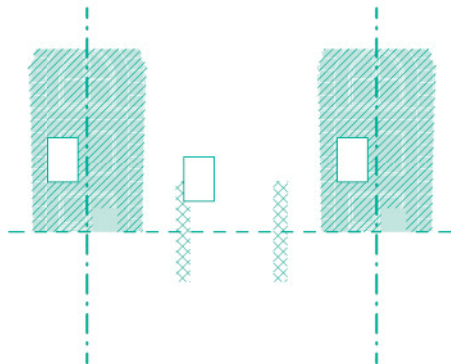
•

•

!

•

☐ szyldy i tablice pamiątkowe

▪

▪

☐ banery

▪

!

▪

▪

▪

!

▪

!

!

!

!

▪

▪

▪

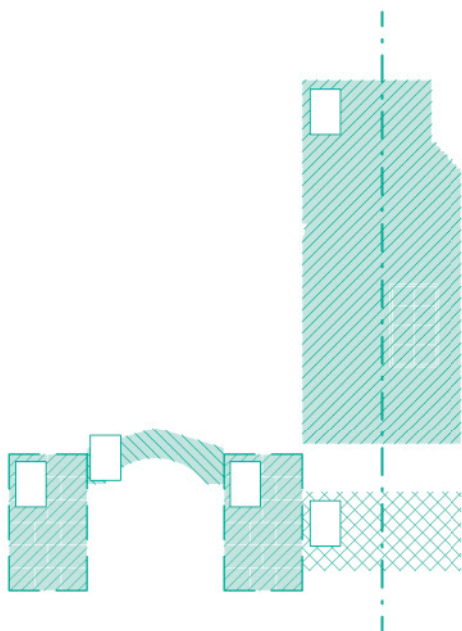
☐ gabloty wiszące

▪

▪

☐ nazwa obiektu

▪

☐ szyldy reklamowe / kasetony / litery przestrzenne

▪

!

▪

☐ reklama na szkleniu

▪

☐ nazwa obiektu

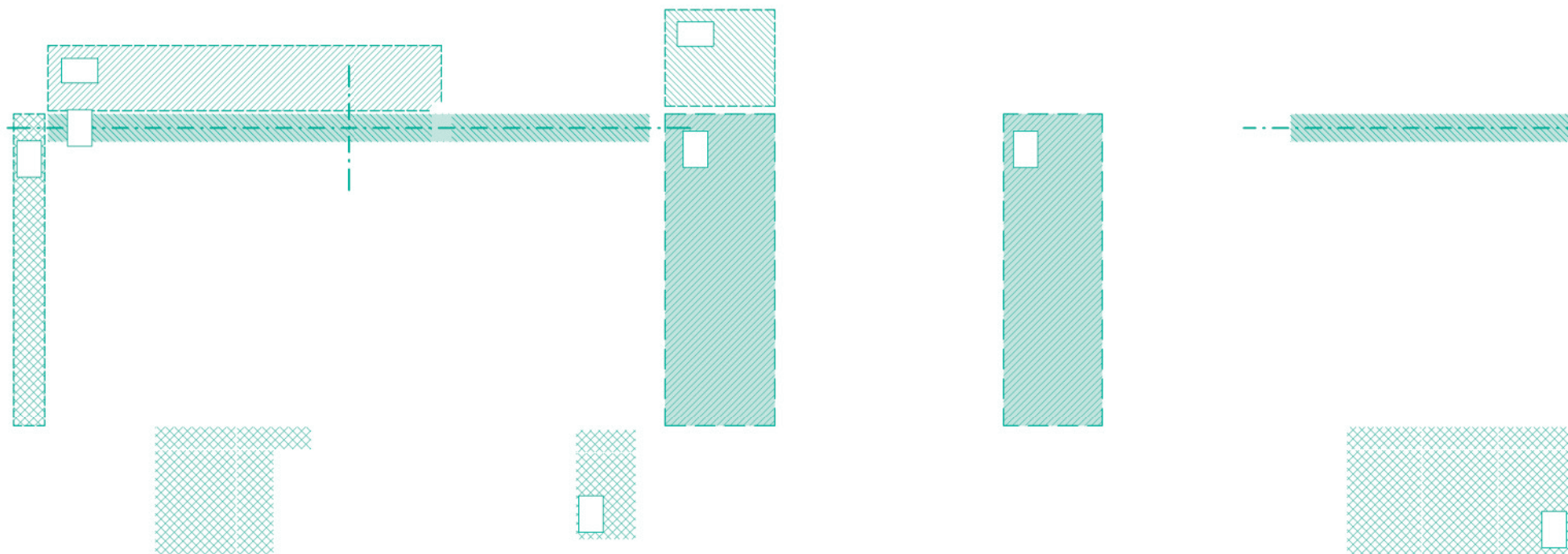
▪

☐

!

☐ neon

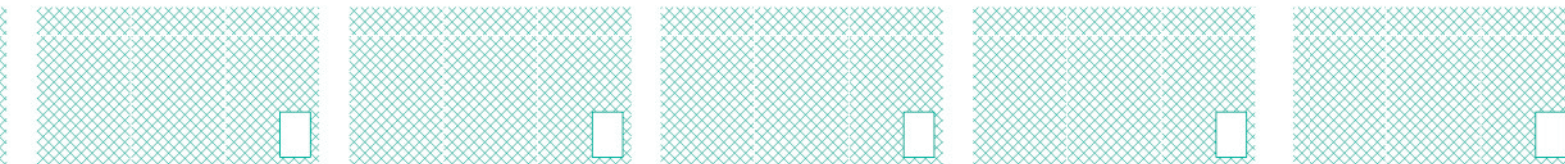
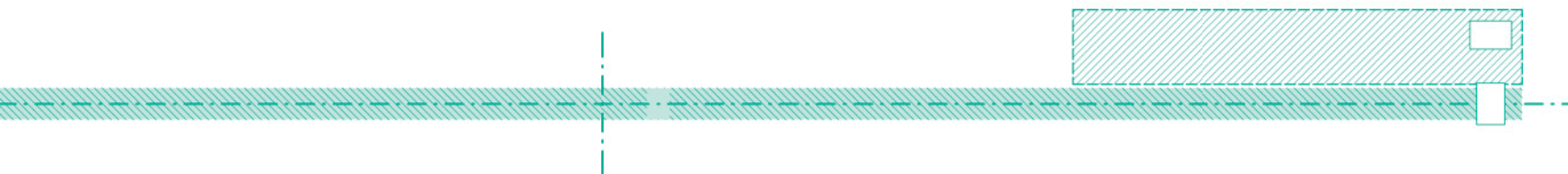
▪

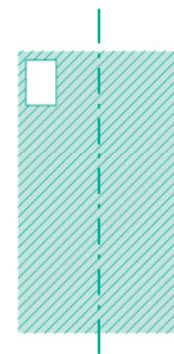
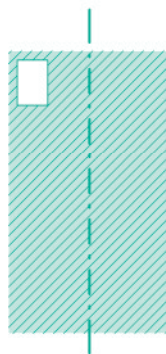

.

!

 szyldy

•

•

 szyldy reklamowe / litery przestrzenne

•

•

 banery

•

!

•

•

•

•

!

•

!

!

!

!

•

•

•

 tablice pamiątkowe

•

•

•

•

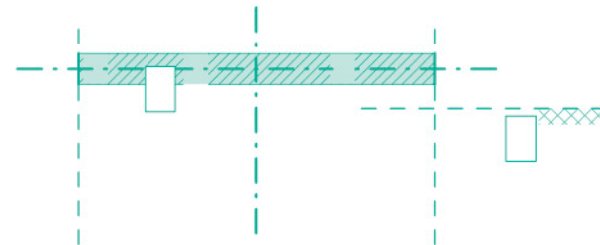
•

 tablice adresowe

•

•

•

9

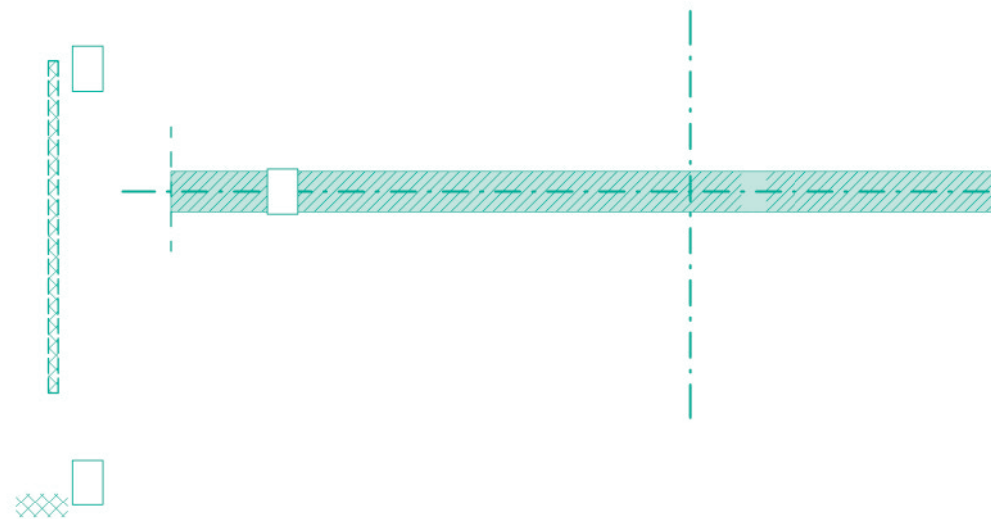
!

7

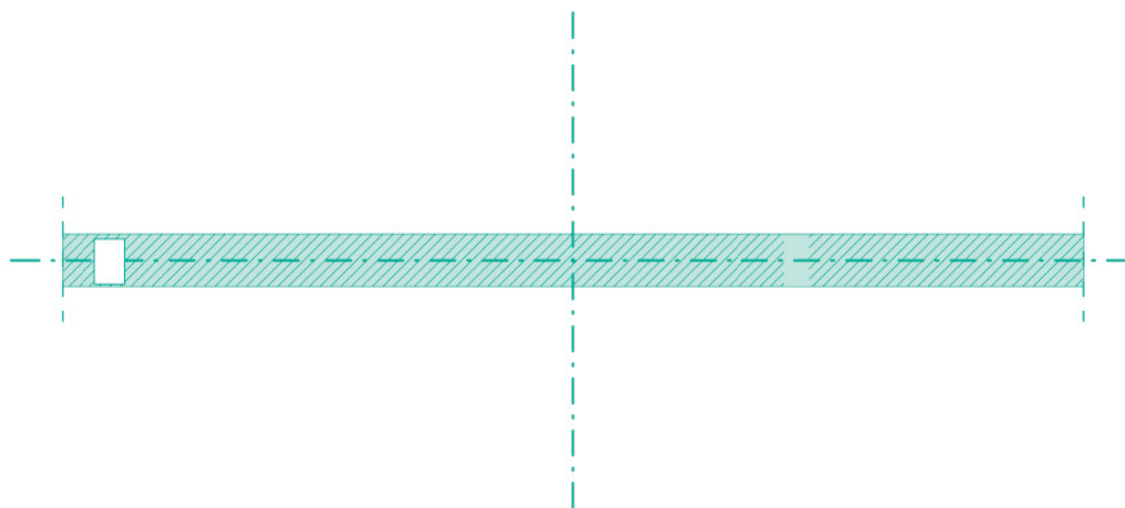
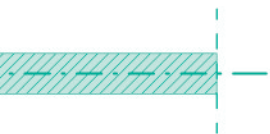
5

!

9

☐ nazwa prowadzonej działalności

▪

▪

▪

▪

!

☐ tablice adresowe

▪

▪

▪

☐ szyldy

▪

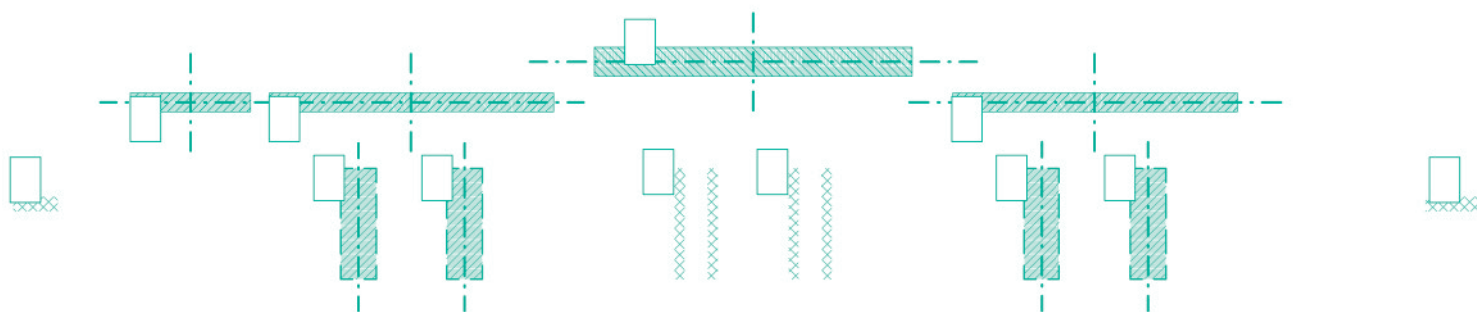
▪

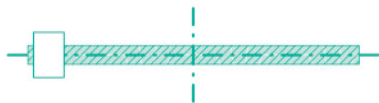
☐ tablice pamiątkowe

▪

▪

☐ nazwa obiektu

▪

▪

▪

▪

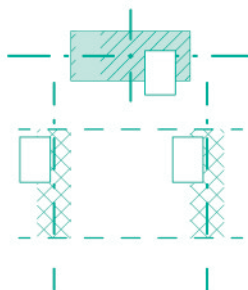
▪

☐ tablice (szyldy) informacyjne

▪

☐ tablice adresowe

▪

 banery

.

!

.

 tablice adresowe

.

.

.

!

!

.

.

.

!

.

!

!

!

.

.

.

 nazwa prowadzonej działalności

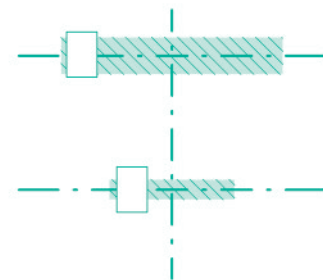
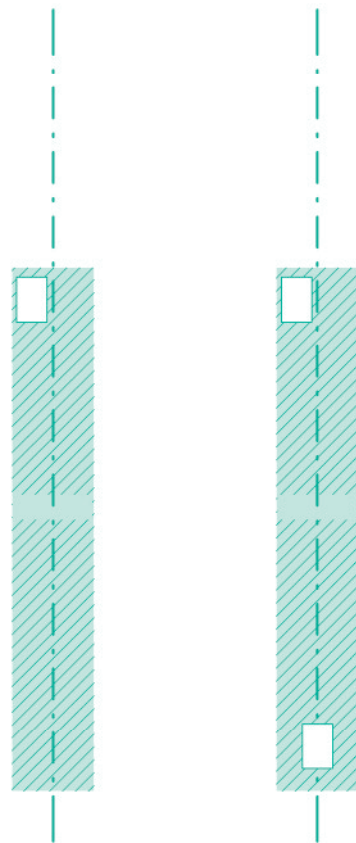
.

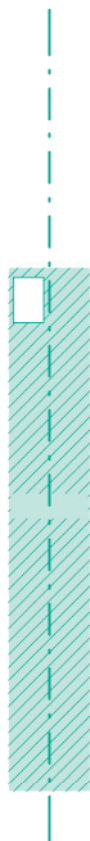
 szyld semaforowy – semafor

.

.

☐ *tablice (szyldy) informacyjne*

▪

▪

▪

☐ *nazwa obiektu*

▪

▪

☐ *tablice pamiątkowe*

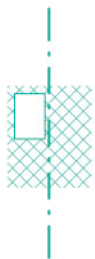
▪

▪

▪

▪

▪

☐ *tablice (szyldy) informacyjne*

•

•

•

☐ *banery*

•

•

!

•

•

•

!

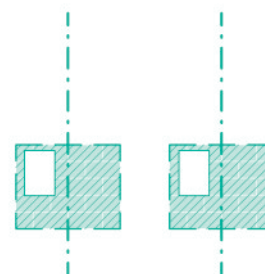
•

!

!

!

!

▪

▪

▪

!

nazwa obiektu

▪

tablice pamiętkowe

▪

▪

tablice adresowe

▪

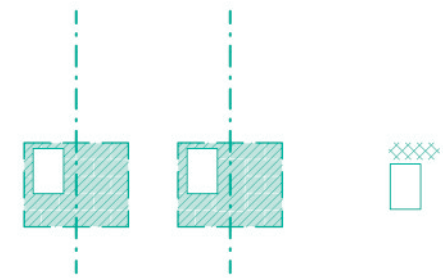
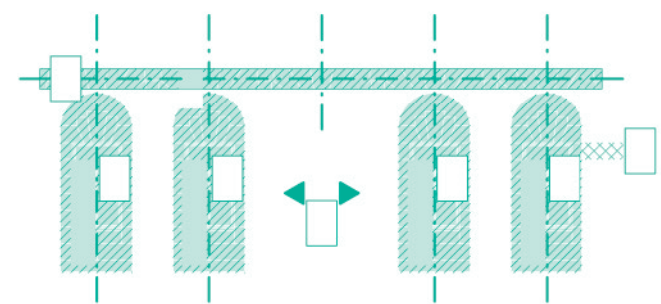
▪

▪

▪

▪

▪

 tablice pamiętkowe

▪

▪

▪

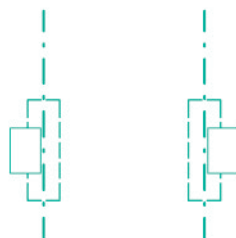
▪

 tablice adresowe

▪

▪

▪

Elementy reklamowe

kształt

•

!

!

•

•

liternictwo

•

•

!

!

!

!

•

•

•

materiały szyldu
oraz liternictwa

•

•

•

•

•

•

kolorystyka

•

•

•

!

•

!

kształt

-
- !
- !
-
-
- !

liternictwo

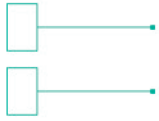
-
-
- !
- !
- !
- !
-
-
-

*materiały szyldu
oraz liternictwa*

-
-
-
-
-
-
-
-

kolorystyka

-
-
-
- !
-
- !

!

.

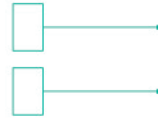
!

!

!

!

.

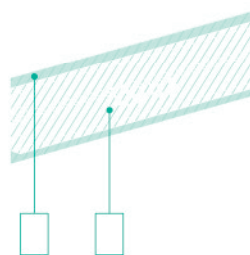
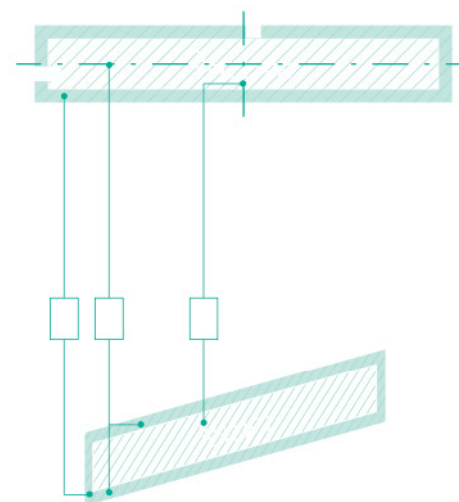
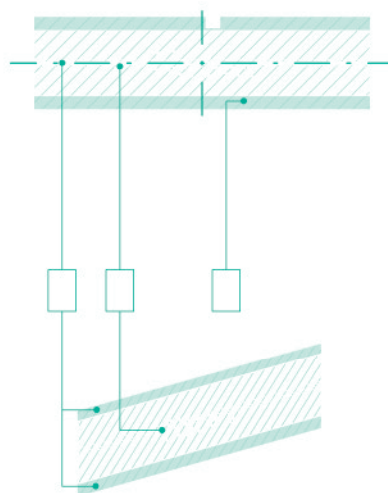
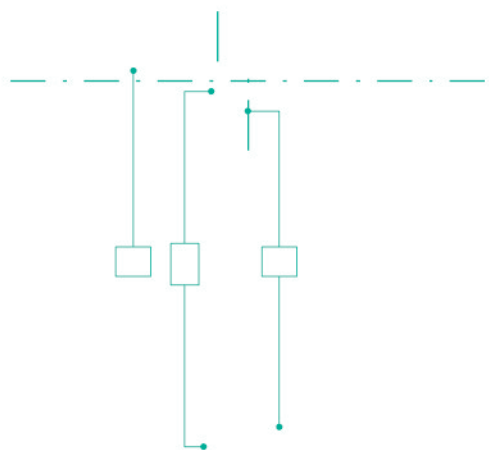

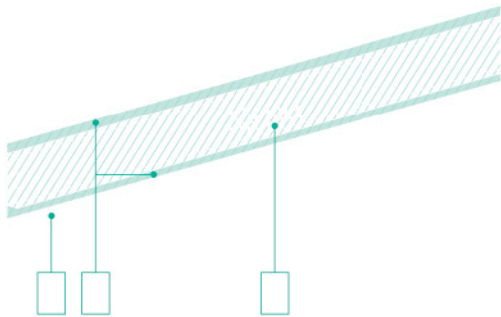
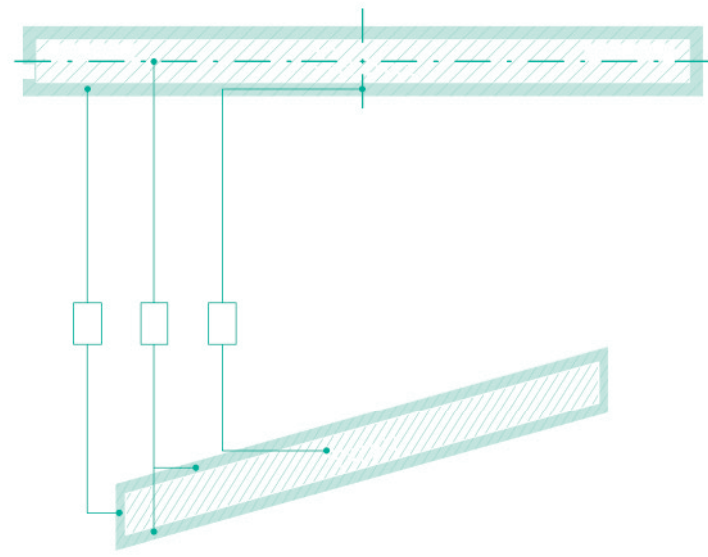
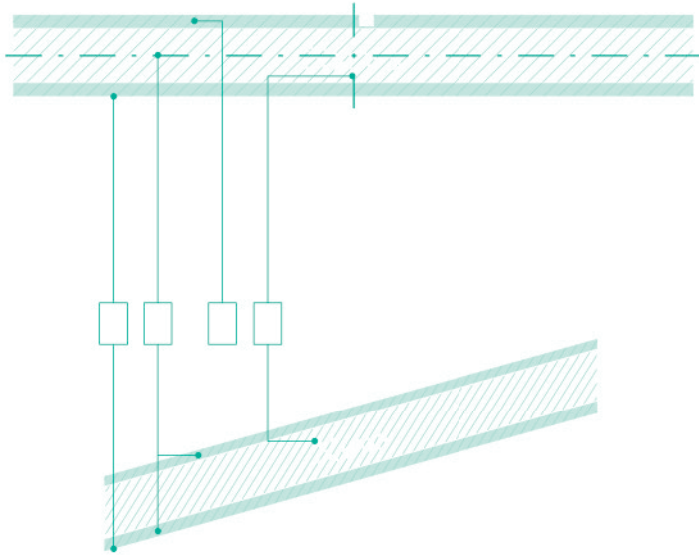
!

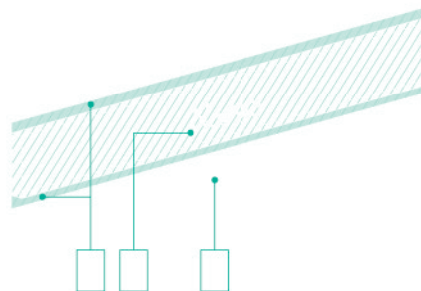
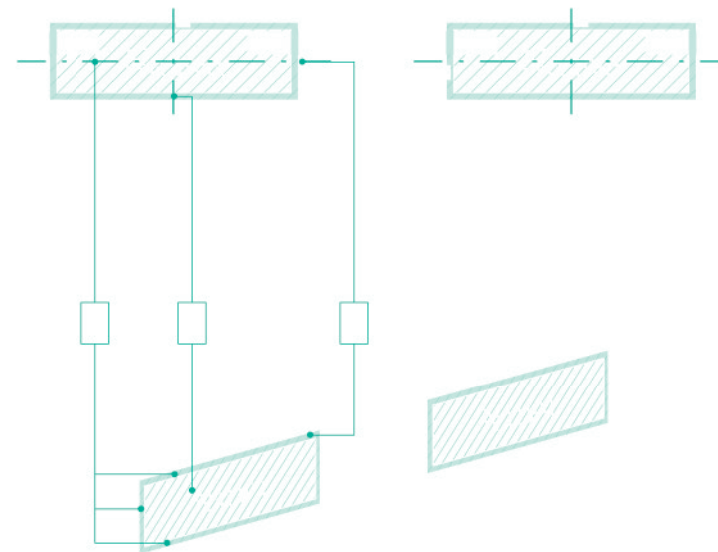
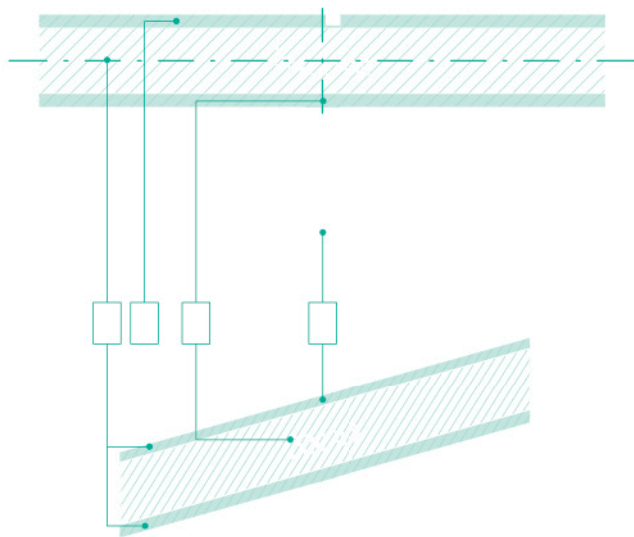

!

kształt

▪

▪

!

▪

!

!

!

liternictwo

▪

▪

!

!

!

!

▪

▪

▪

materiały

▪

▪

▪

▪

▪

▪

kolorystyka

▪

▪

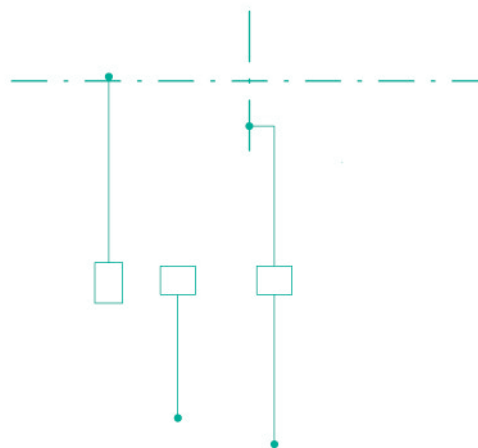
▪

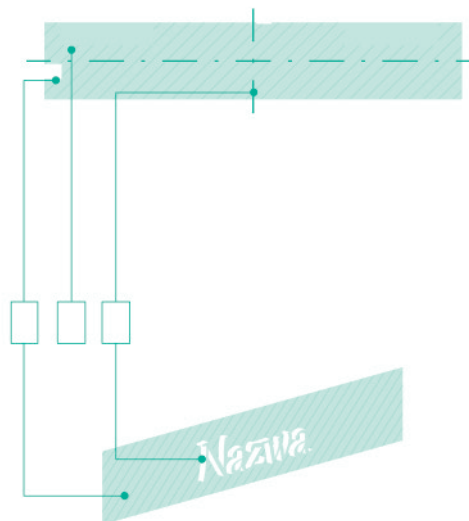
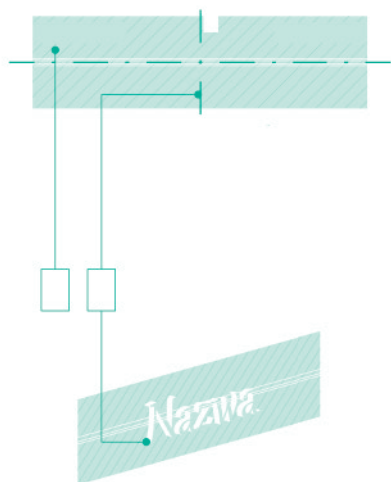
!

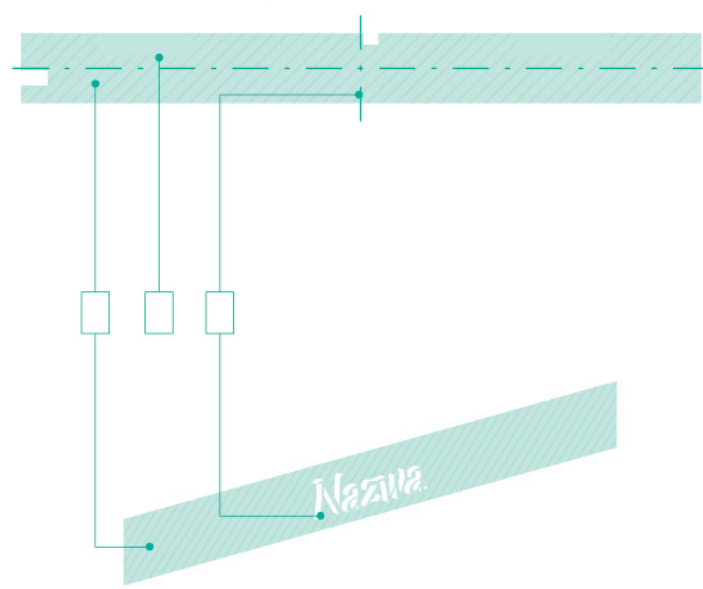
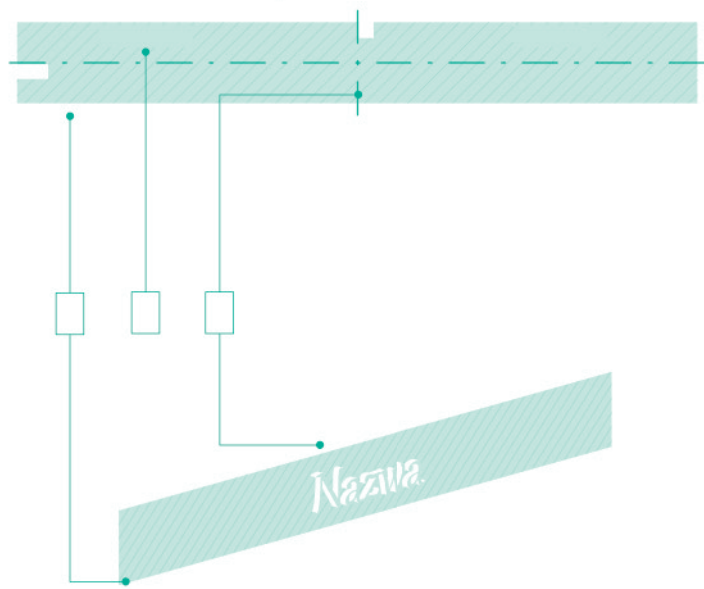
▪

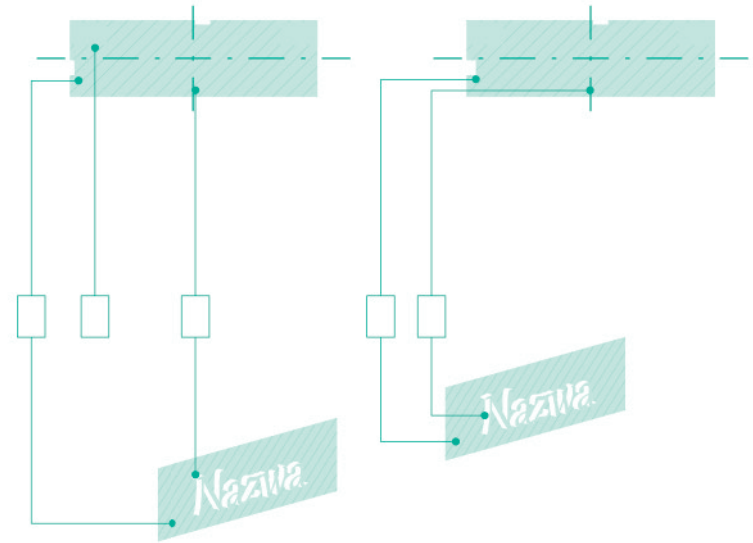
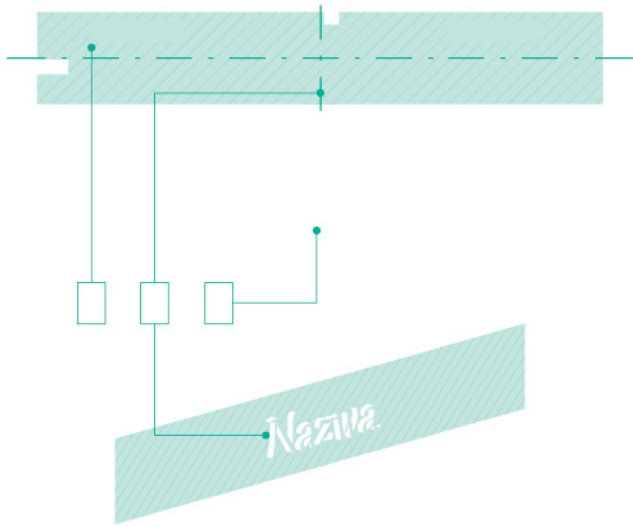
!

kształt

▪

▪

▪

!

▪

▪

liternictwo

▪

!

!

!

!

*materiał szyldu
oraz liternictwa*

▪

▪

▪

▪

▪

▪

▪

▪

▪

kolorystyka

▪

▪

▪

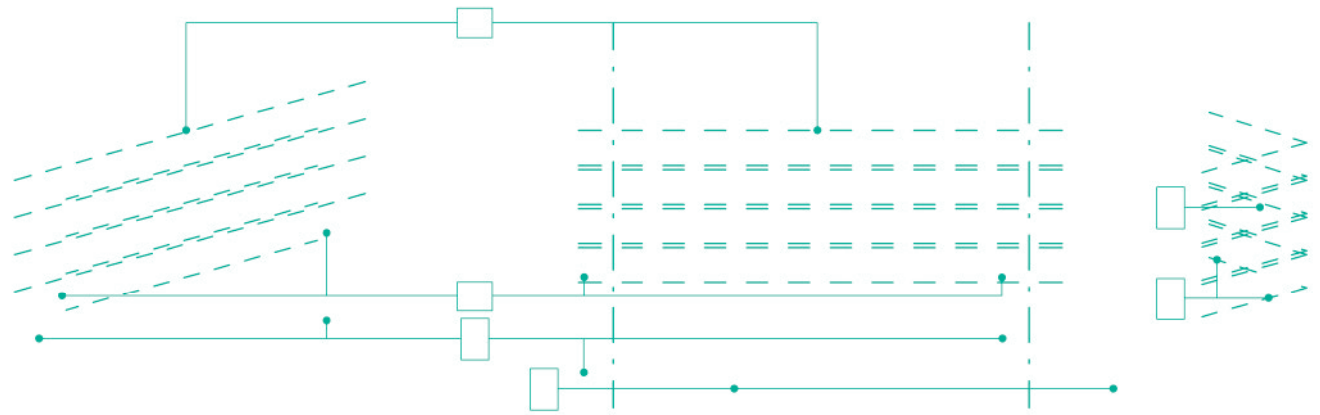
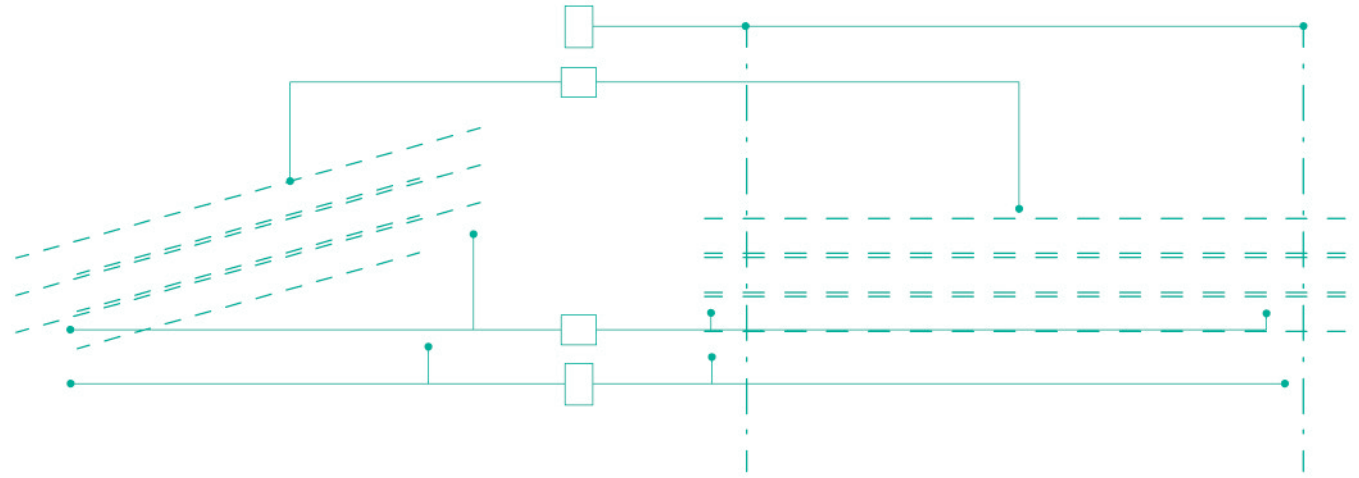
▪

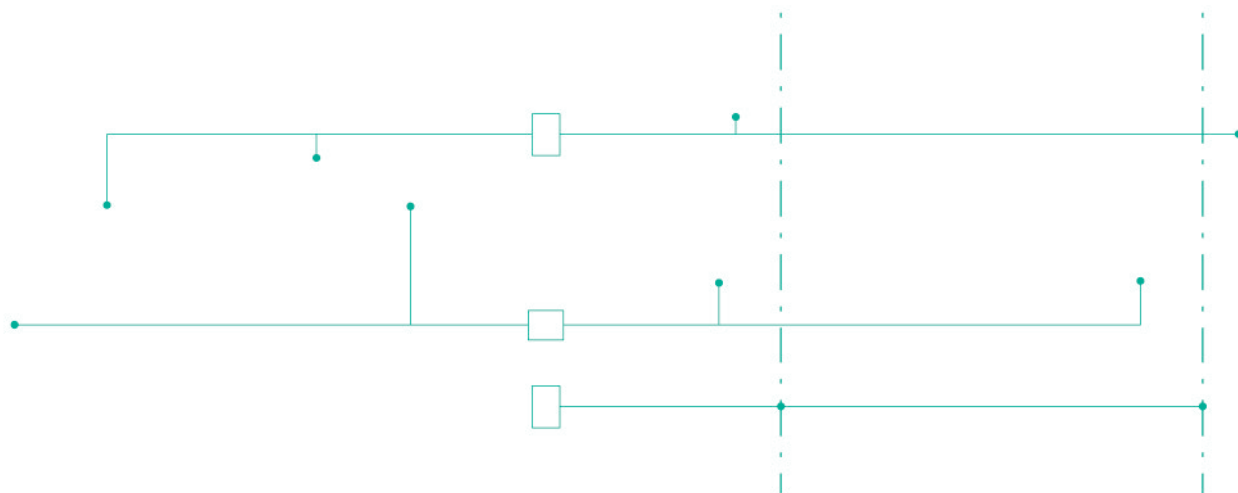
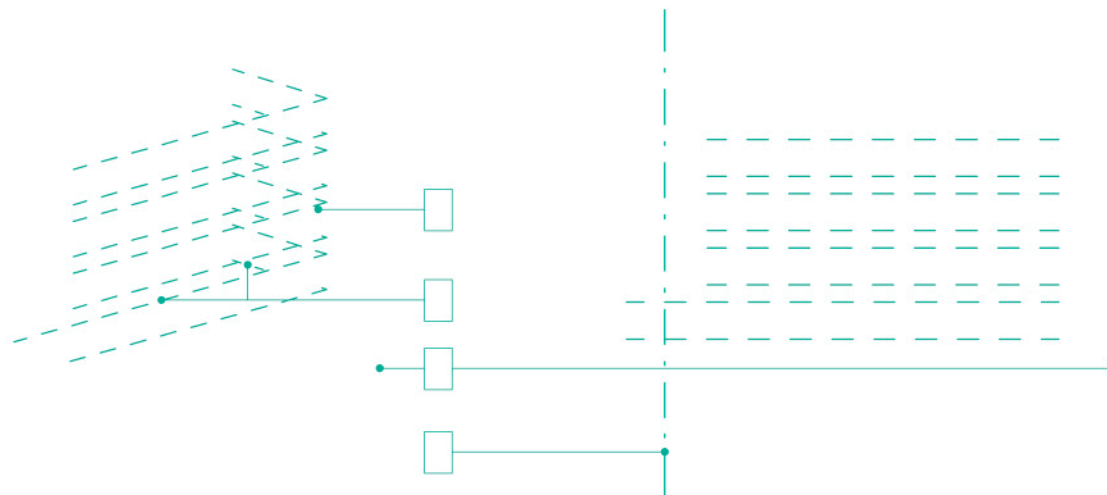
▪

▪

!

kształt

-
-
-
-
-

liternictwo

-
-
- !
- !
- !
- !
-
-
-

materiał

-
-
-

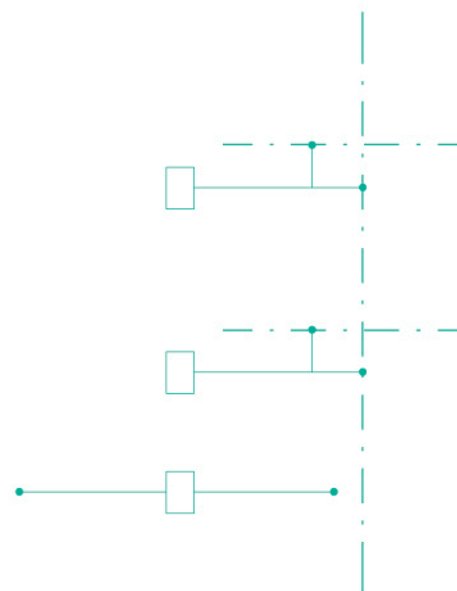
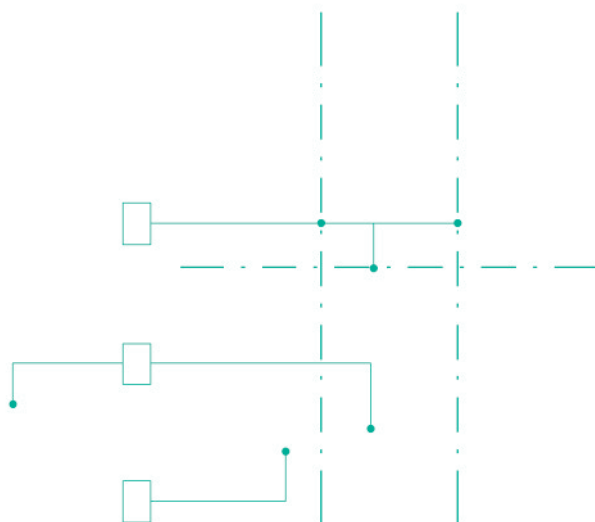
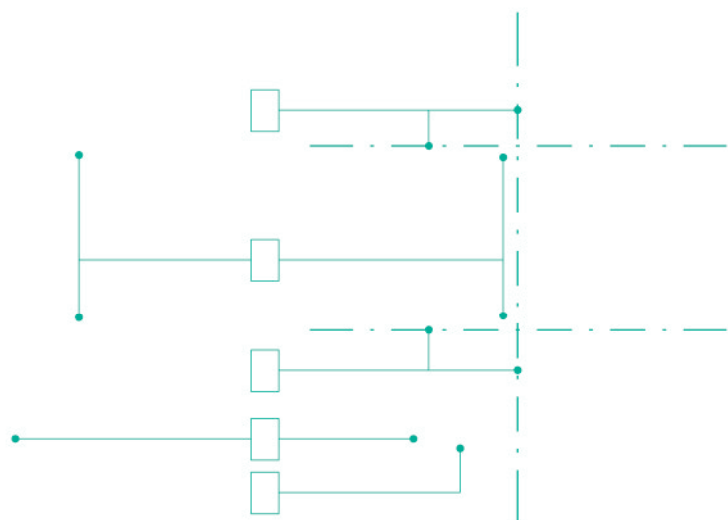
kolorystyka

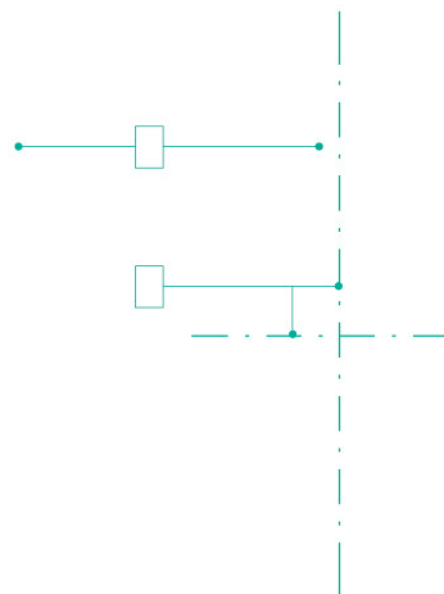
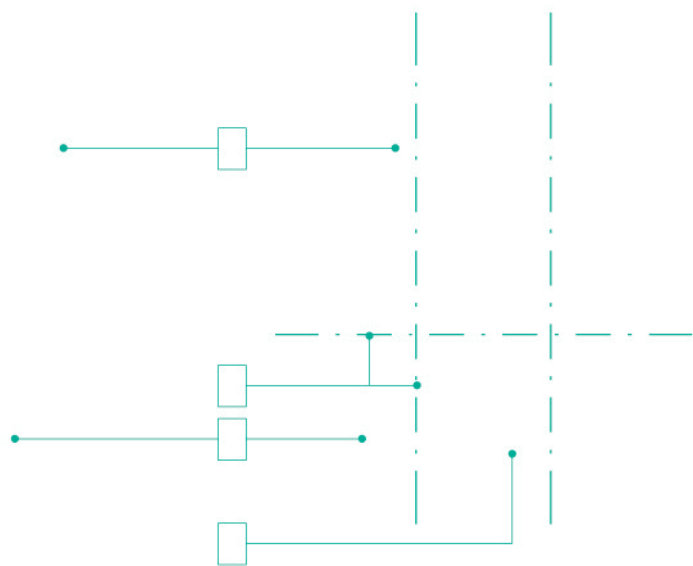
-
- !

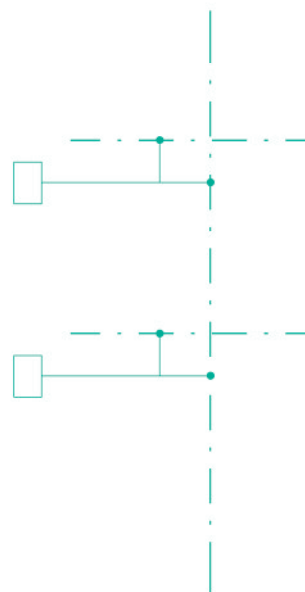
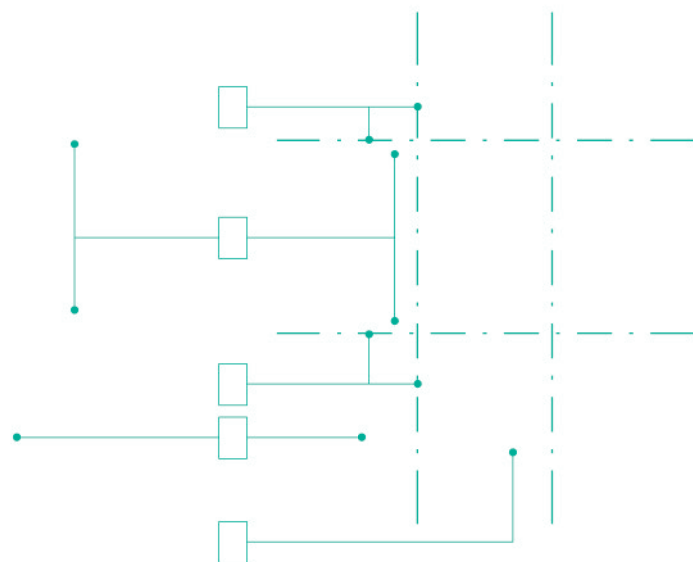

▪

kształt

-
-
-
- !
-
-
-
-
- !
-
- !
- !
-

liternictwo

-
-
- !
- !
- !
- !
-
-
-
-
-
-
-

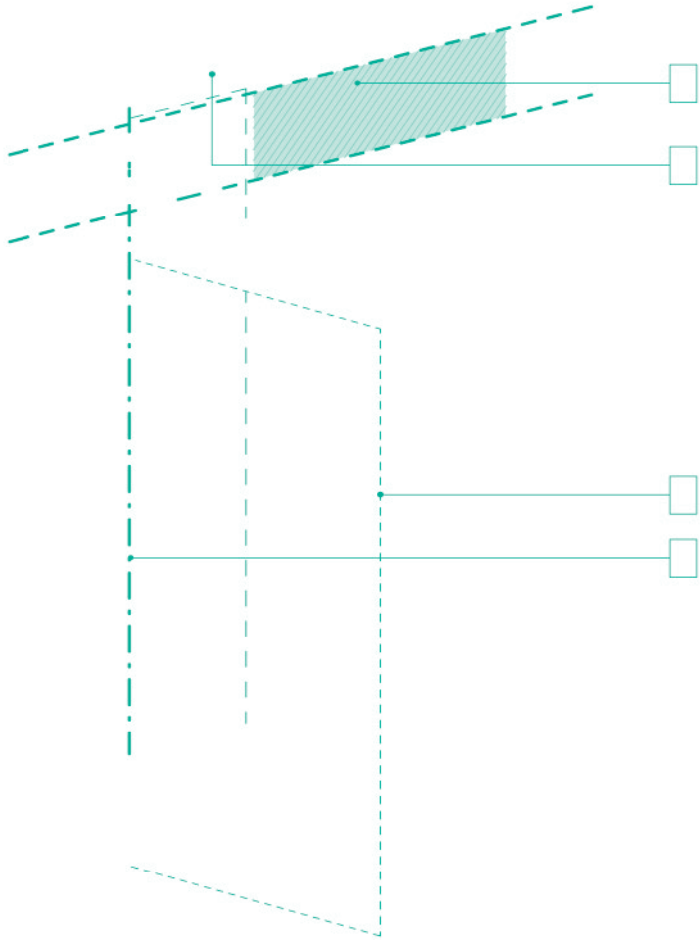
material

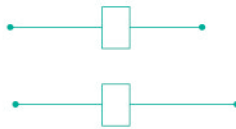
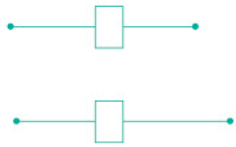
-
-
-
-
-
-
-
-

kolorystyka

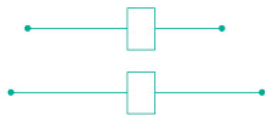
-
-
-
-
- !

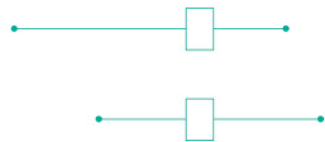
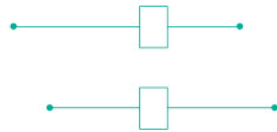
- ☐ •
- ☐ •
- !
- ☐ •
- ☐ •

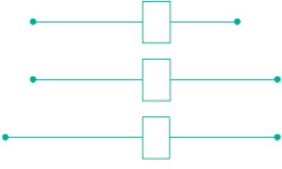

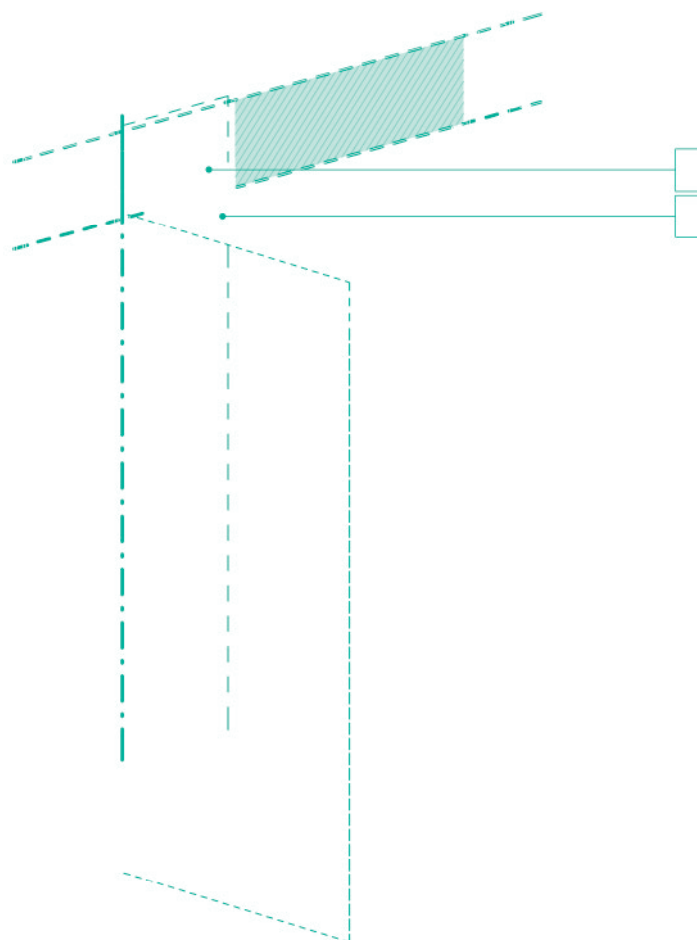

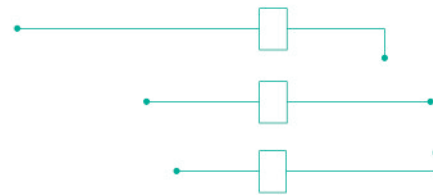
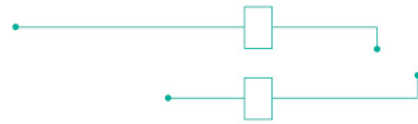

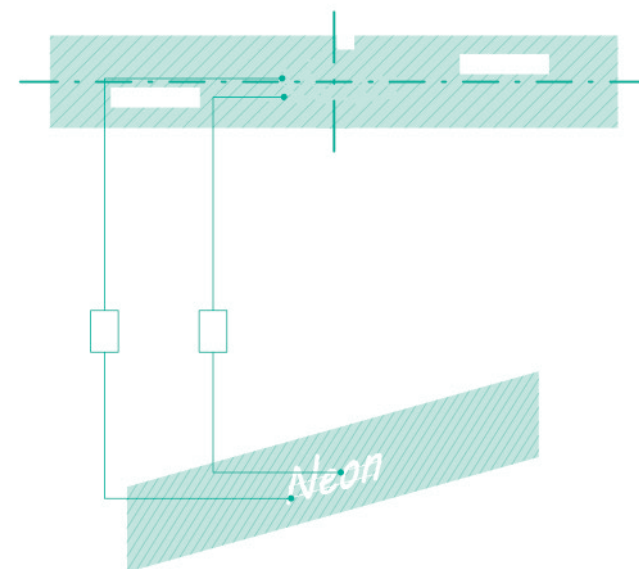
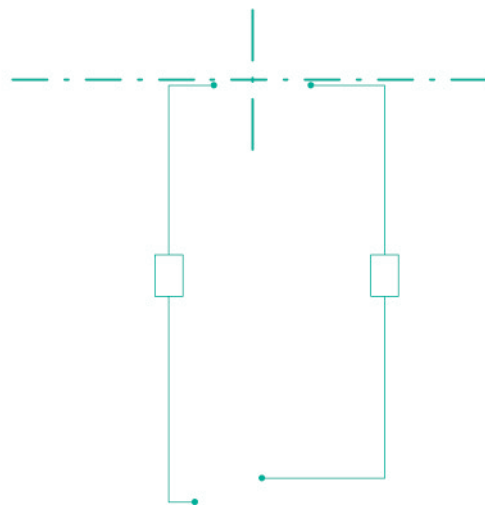
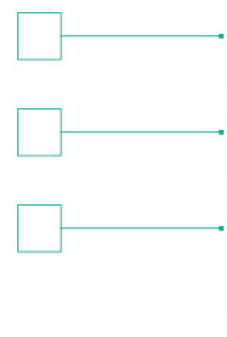

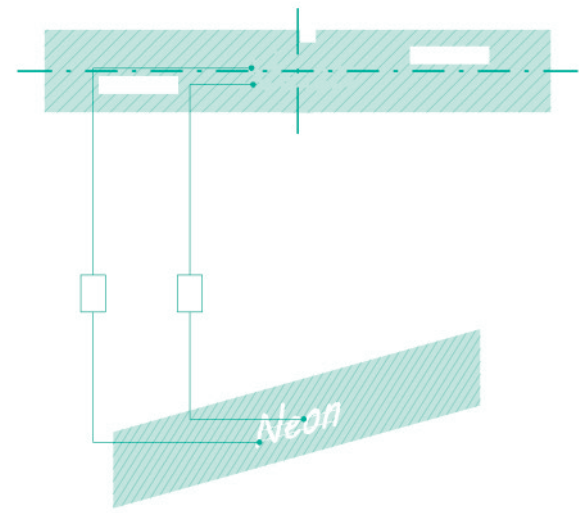
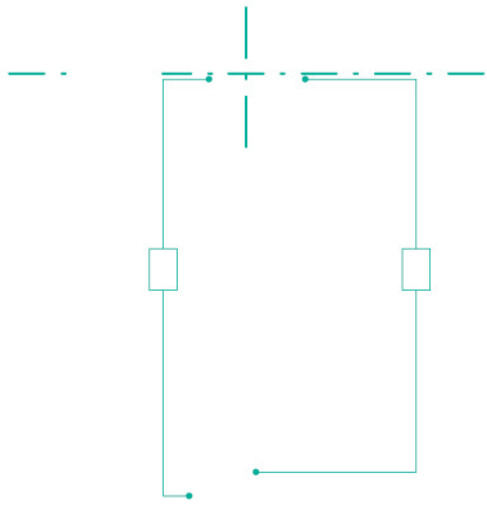
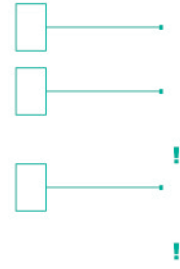
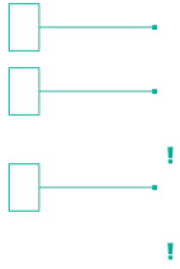

!

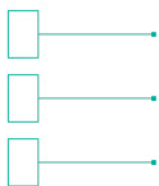
!!

wymiary

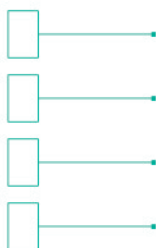
kształt

materiał

kolorystyka

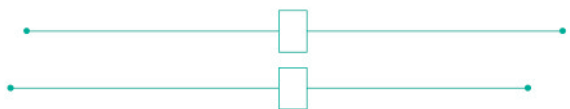

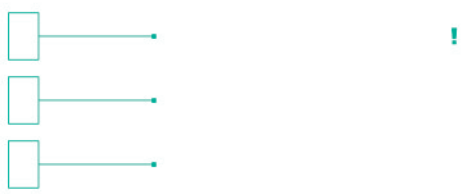
!

!

!

wymiary

-
-
-

kształt

-
-
-

!

!

materiał

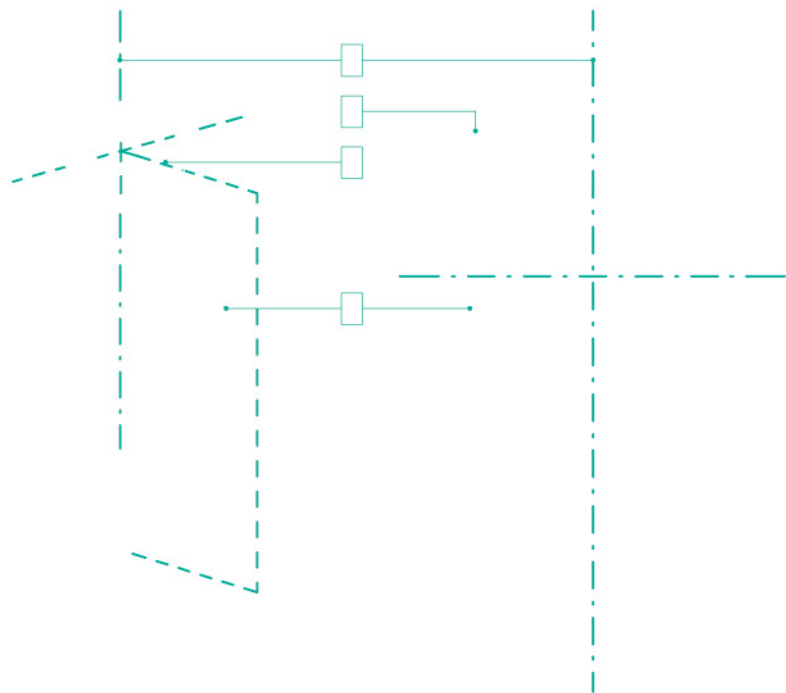
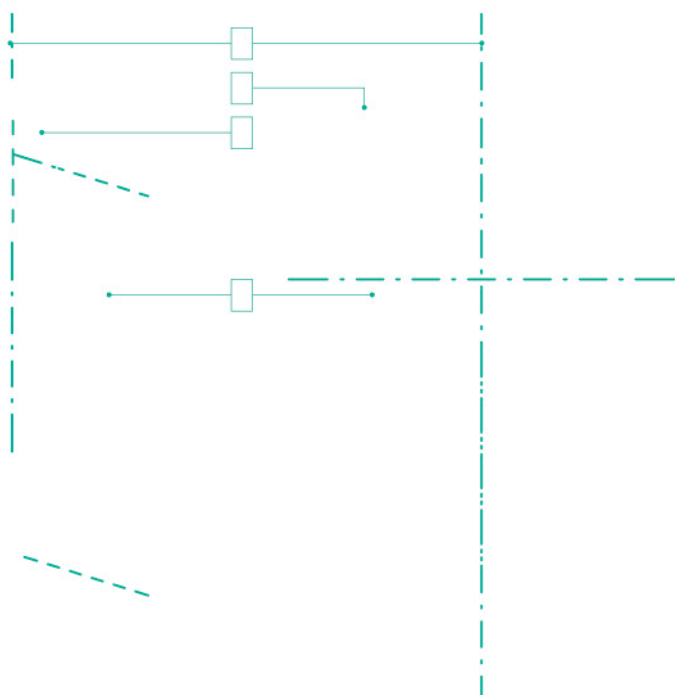
-
-
-
-

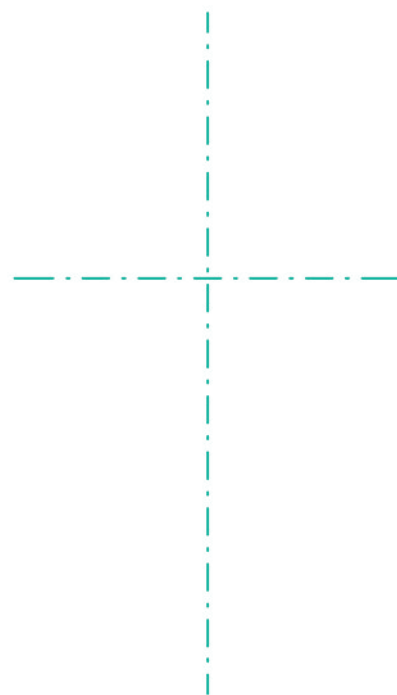
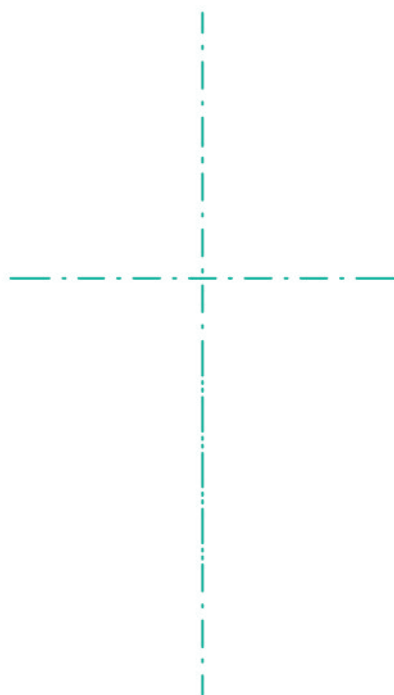
kolorystyka

-
-
-
-

!

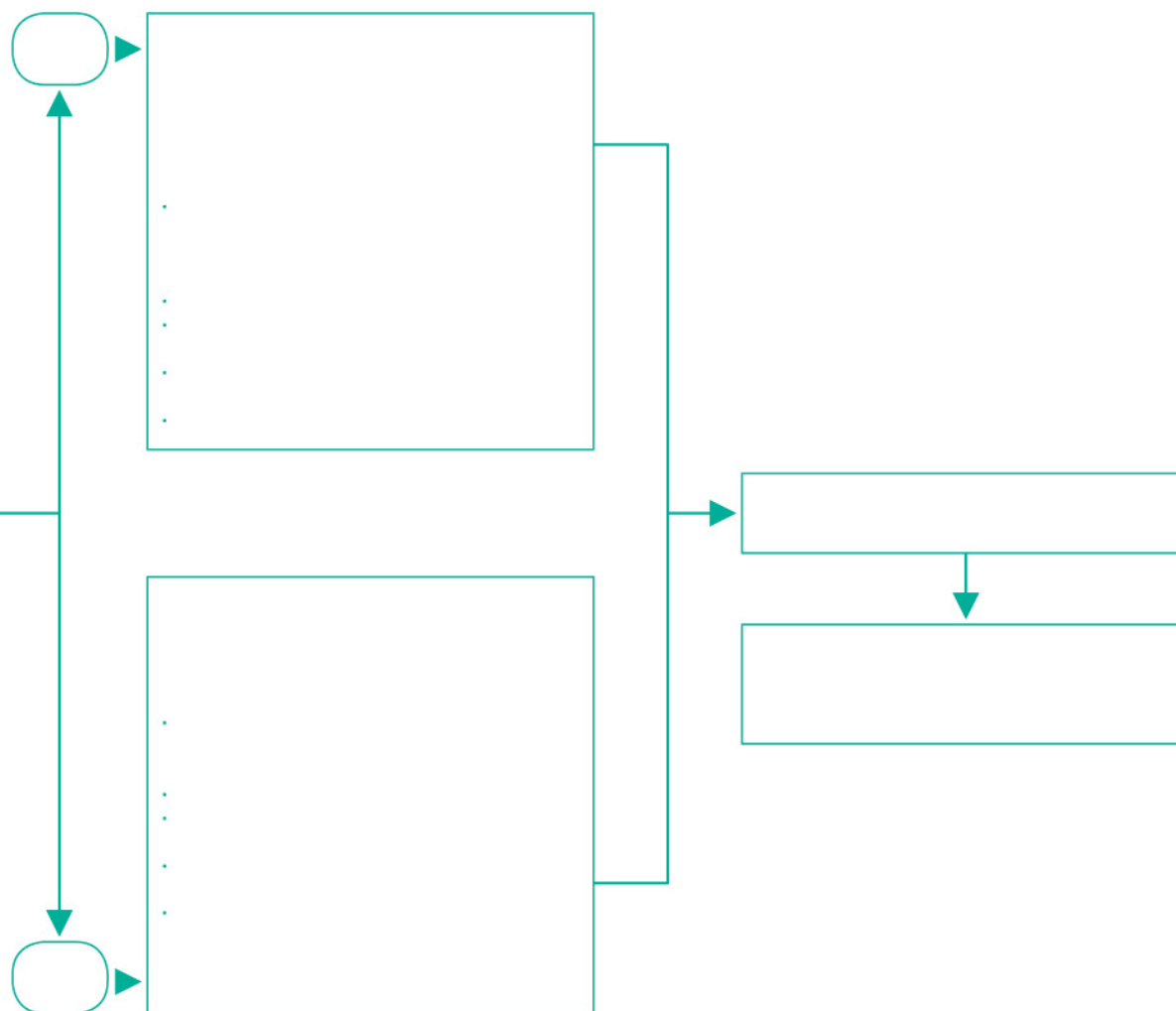
!

!

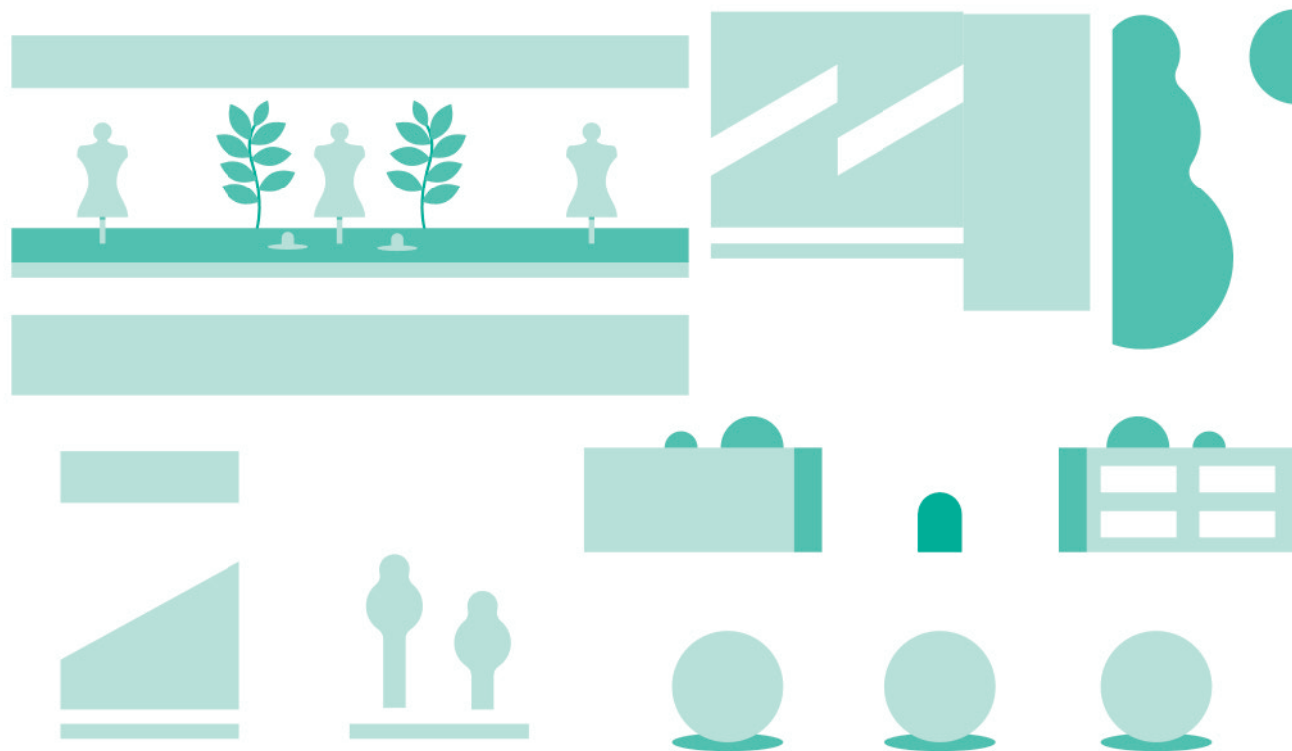

**Na początku sprawdź, czy Twój budynek jest
objęty indywidualnym wpisem do rejestru
zabytków***

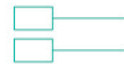
Witryny

kształt

▪

 rama witryny

▪

rama witryny

▪

 podział witryny

▪

▪

▪

 belka ślepienna

▪

materiał

▪

▪

▪

!

kolorystyka

▪

▪

 płyciny w drzwiach

wygląd witryny
w kontekście całej
elewacji

▪

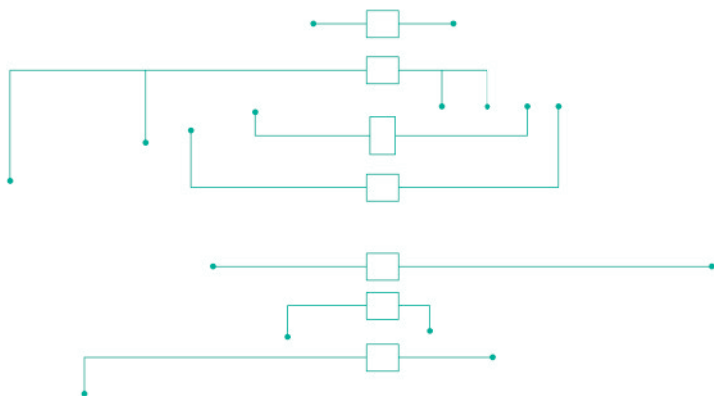
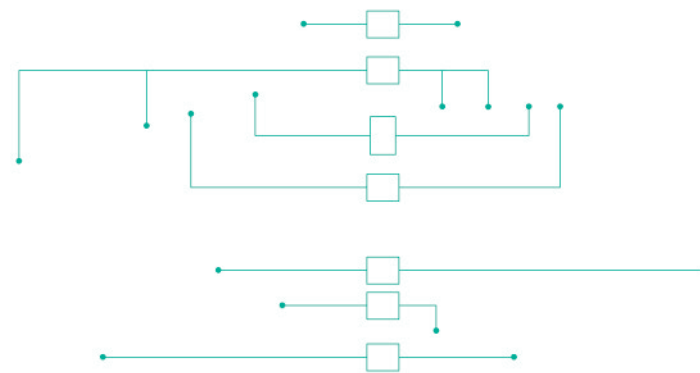
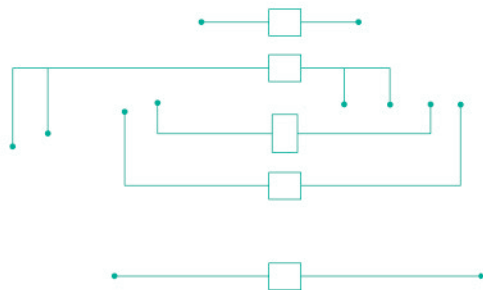

▪

▪

▪

 rama witryny

 podział witryny

 belka ślepienna

.

.

 płyciny w drzwiach

 dekoracyjne szprosy

.

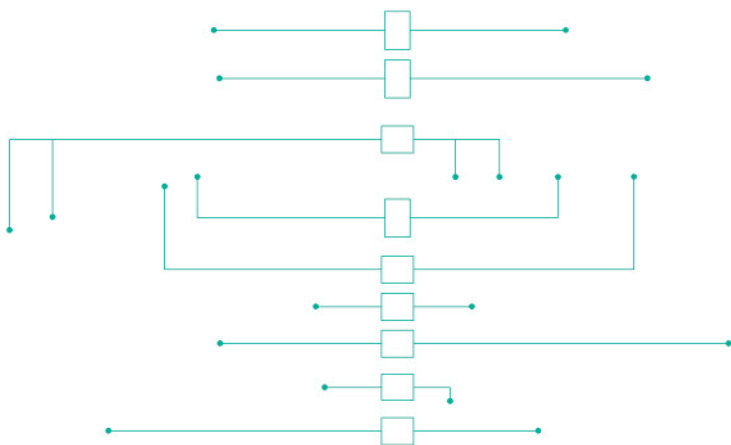
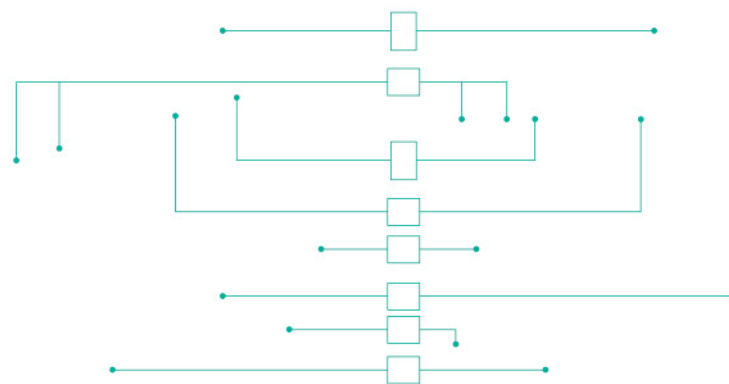
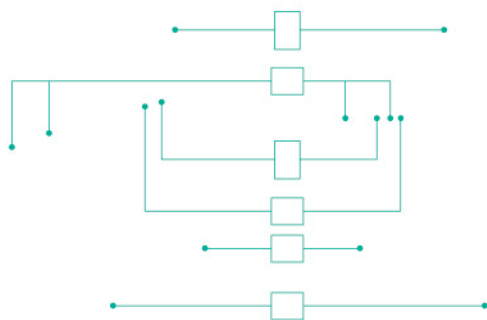
!

 dekoracyjna płycina

.

!

.

 rama witryny

▪

 podział witryny

▪

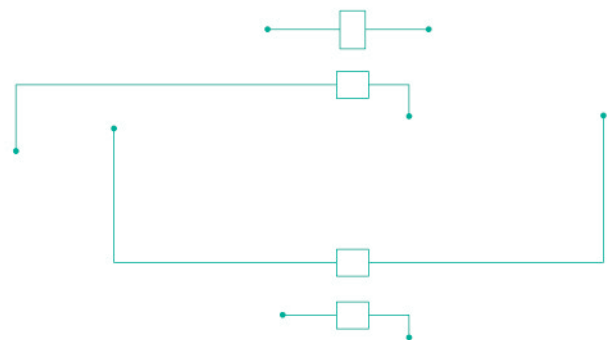
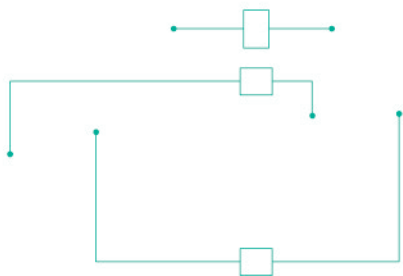

 podział w drzwiach

Udogodnienia dla niepełnosprawnych

zasady ogólne

•

•

•

!

!

•

•

•

kształt
i konstrukcja

•

•

•

•

•

kolorystyka

!

materiał

•

•

!

•

!

*pochylnia
wewnątrz lokalu*

▪

▪

*pochylnia
wewnątrz przejścia
bramowego /
prześwitu bramo-
wego*

▪

▪

*pochylnia ze-
wnętrzna zlokalizo-
wana w podwórzu*

▪

*pochylnia ze-
wnętrzna zlokali-
zowana od strony
elewacji frontowej*

▪

▪

